БИБЛИОТЕКА 97

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

18-йил чиқиши.

№ 97 (4303).

15 МАЙ

ШАНБА

1971 ЙИЛ

Баҳоси 2 тийин.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ГРУЗИЯ СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИНИ ОКТЯБРЬ РЕВОЛЮЦИЯСИ ОРДЕНИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Грузия ССР меҳнаткашларининг революцион ҳаракатдаги, Улуғ Октябрь Социалистик революциясининг ғалабаси ва жаҳонда биринчи кўп миллатли социалистик давлат Совет Социалистик Республикалари Иттифоқини мустаҳкамлаш учун кураш йўлидаги катта хизматлари учун, Ватанимиз душманларига қарши олиб борилган жангларда кўрсатган қаҳрамонлиги ҳамда коммунистик қурилишда эришган муваффақиятлари учун **Грузия Совет Социалистик Республикаси Октябрь революцияси** ордени билан мукофотлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси **Н. ПОДГОРНИЙ.**
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари **М. ГЕОРГАДЗЕ.**

Москва, Кремль. 1971 йил 14 май.

ГРУЗИЯ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИГА
ГРУЗИЯ СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИГА
ГРУЗИЯ ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИГА

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети Грузия ишчилари, колхозчилари, зиёлиларини, Грузия меҳнаткашларининг жанговар авангарди — коммунистларни шонли сана — Грузия Совет Социалистик Республикаси ва Грузия Коммунистик партияси ташкил топган куннинг 50 йиллиги билан қизғин табриклайдилар.

Улуғ Октябрь Социалистик революцияси мамлакатимиз халқларини, шу жумладан Грузия халқларини ҳам социал ва миллий зулмдан абадий халос қилди, давлат, хўжалик ва маданий қурилиш учун кенг имкониятлар яратиб берди. Грузия меҳнаткашлари Коммунистик Партия раҳбарлигида буржуазияга ва унинг меньшевик малайларига қарши шиддатли кураш иб рус пролетариатининг қўллаб-қувватлаши туфайли совет ҳокимиятини ўрнатдилар. Грузин халқи мамлакатимиздаги бошқа халқлар билан биргаликда улуғ Совет Социалистик Республикалари Иттифоқини ташкил этишнинг актив иштирокчиларидан бири бўлди.

Грузия меҳнаткашлари ўтган эллик йил мобайнида СССРдаги барча халқлар билан қардошларча ҳамкорликда туб тарихий ўзгаришларни амалга оширдилар. Совет Грузияси социалистик ватанимизнинг ғоят ривож топган республикаларидан бирига айланди. Грузияда ГОЭЛРО планига мувофиқ Закавказьеда биринчи ва мамлакатда иккинчи гидро электр станция —В. И. Ленин номидаги ЗАГЭС қурилди. Ҳозирги Грузия— металлургия, машинасозлик, химия саноати, асбобсозлик, электротехника, кўмир, цемент саноати, енгил саноат ва озиқ-овқат саноати республикасидир. Совет ҳокимияти йилларида саноат ишлаб чиқариш ҳажми 85 баравар ортди. Қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари анча катта муваффақиятларга эришдилар. Улар чой барги, узум, цитрус ва эфир мойли экинлар етиштиришни йил сайин кўпайтирмоқдалар. Меҳнаткашларнинг моддий фаровонлиги юксалди.

Грузиянинг мазмунан социалистик ва шаклан миллий маданияти, унинг фани, адабиёт ва санъати ўз тараққиётида жуда катта муваффақиятларга эришди.

Улуғ Ватан уруши йилларида Грузиянинг ўғил ва қизлари Совет Иттифоқидаги барча халқлар билан бир сафда туриб, немис-фашист босқинчиларига қарши қаҳрамонона жанг қилдилар, Совет Ватанига, коммунизм ишига фидокорона садоқатларини намойиш қилдилар.

Грузия ССРнинг равнақи марксча-ленинча таълимотнинг буюк ўзгартирувчилик кучини, социалистик тузумнинг афзалликларини, халқлар дўстлиги ва қардошлиги ленинча миллий сиёсатининг тантанасини ёрқин исбот этади.

Республика меҳнаткашларининг ажойиб муваффақиятлари Грузия Коммунистик партияси фаолияти билан чамбарчас боғланган. Грузия Коммунистик партияси коммунистик қурилишнинг улуғвор планларини амалга ошириш йўлида кўп иш қилмоқда, меҳнаткашларни совет ватанпарварлиги ва пролетар интернационализми руҳида тарбияламоқда.

Грузия Совет Социалистик Республикасининг эллик йиллиги КПСС XXIV съезди қарорлари туфайли сиёсий активлик ва меҳнат ғайрати ғоят ўсган бир вазиятда байрам қилинмоқда. Мамлакатимизнинг барча халқлари каби Грузия ССР меҳнаткашлари ҳам СССРнинг иқтисодий қудратини янада юксалтириш, совет халқининг фаровонлигини ошириш юзасидан съезд белгилаб берган программани амалга ошириш учун курашни авж олдирмоқдалар, меҳнат унумдорлигини янада ўстириш, фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, ижтимоий ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини ошириш учун қунт билан кураш олиб бормоқдалар.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва ССР Иттифоқи Министрлар Совети Грузия ССР ишчилари, колхозчилари, зиёлиларини республиканинг Октябрь революцияси ордени билан мукофотланганлиги билан самимий табриклайдилар ва улар КПСС XXIV съездининг қарорларини амалга ошираборыб, халқ хўжалиги ва маданиятини ривожлантиришда, тўққизинчи беш йиллик планларини бажаришда янгидан-янги катта ғалабаларга эришадилар, деб қаттиқ ишонч билдирадилар.

Яшасин Грузия Совет Социалистик Республикаси!

Яшасин КПССнинг жанговар отряди — Грузия Коммунистик партияси!

Яшасин мамлакатимиздаги барча халқлар дўстлиги ва қардошлигининг таянчи — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи!

Яшасин коммунизм қурилишининг илҳомчиси ва ташкилотчиси Совет Иттифоқи Коммунистик партияси!

Бутун куч-ғайратини КПСС XXIV съездининг тарихий қарорларини, янги беш йиллик планни бажаришга сарфлайлик!

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ	СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ	СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ

ЛЕНИН ЙЎЛИДАН, ЯНГИ ЗАФАРЛАР САРИ

ГРУЗИЯ КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА ГРУЗИЯ ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ТАНТАНАЛИ МАЖЛИСИ

Грузия диёрига улкан шодиёна байрам келди. Совет Грузиясининг меҳнаткашлари социалистик Ватанимизнинг барча халқлари билан биргаликда Грузия Совет Социалистик Республикасининг ва Грузия Коммунистик партиясининг 50 йиллигини нишонламоқдалар.

Юбилей тантаналари тарихий кунларда ўтмоқда. КПСС XXIV съезди тарихий қарорларидан илҳомланиб сиёсий активлиги ва меҳнат ғайрати ғоят жўш урган бир вазиятда совет халқи тўққизинчи беш йилликнинг биринчи йили топшириқларини муваффақиятли бажариш учун астойдил курашмоқда. Умумхалқ социалистик мусобақаси кенгайиб бормоқда, бу мусобақада Грузия ССР меҳнаткашлари фаол иштирок этмоқдалар, бугунги кунда Тбилиси машинасозлари, Рустави металлурглари, Чиатура ва Ткварчели кончилари, пешқадам колхозлар ва совхозларнинг коллективлари, Совет грузиясидаги юз минглаб меҳнаткашлар партия белгилаган режаларни амалга ошириш учун фидокорона, ижодий меҳнат қилмоқдалар.

Грузин халқи халқаро дўстлигининг ленинча байроғи остида экономика ва маданиятнинг барча соҳаларида ажойиб муваффақиятларни қўлга киритди. Грузия меҳнаткашлари Ленин партияси раҳбарлигида, Совет Иттифоқидаги халқларнинг қардошлик ёрдами билан КПСС XXIV съезди қарорларини бажариш учун умумхалқ мусобақасига ўзининг муносиб ҳиссасини қўшишга астойдил аҳд қилган.

14 майда Тбилисида Грузия Коммунистик партияси Марказий Комитети билан Грузия ССР Олий Советининг тантанали мажлиси бўлиб ўтди, байрамлардагидек безатилган янги концерт залида Грузия Компартияси Марказий Комитети аъзолари ва аъзоликка кандидатлар, СССР ва Грузия ССР Олий Советларининг депутатлари, саноат ва қишлоқ хўжалигининг донгдор кишилари, олимлар, санъат усталари, партия, совет жамоат ташкилотларининг, совет армияси жангчиларининг вакиллари тўпланишди. Социалистик меҳнат қаҳрамонларининг олтин юлдузлари, ордени ва медаллар уларнинг кўкрагида ярқираб турибди.

Л. И. Брежнев, В. В. Гришин, Д. А. Кунаев, П. Е. Шелест, П. М. Машеров, В. П. Мжаванадзе, Ш. Р. Рашидов ўртоқлар, Грузия Компартияси Марказий Комитетининг секретарлари ва Бюро аъзолари, ҳарбий бошлиқлар, иттифоқдош республикалар, қаҳрамон шаҳарлар, СССР Қуролли Кучлари делегацияларининг бошлиқлари гулдурос қарсаклар остида президиумдан жой олади.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюроси аъзолигига кандидат, Грузия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари В. П. Мжаванадзе мажлис иштирокчиларига қарата нутқ сўзлади. У бундай деди:

Ҳар бир кишининг ҳаётида тарихий саналар бўлади. Кишининг туғилган куни айниқса қувончли, айниқса азиз кундир. Бу кунни бутун оила аъзолари барча дўстлари билан нишонлайди. Бутун бир республиканинг туғилган куни етиб келганида эса бу умумхалқ тантанасидир, умумхалқнинг катта байрамидир.

Бугун Грузиянинг диёрига шундай байрам келди. Бизнинг диёримизда ҳар бир хонадонда, ҳар бир оилада байрам, ҳар бир кишининг, республикамиздаги барча меҳнаткашларнинг қалби хушнуд. Бугун биз Грузия Совет Социалистик Республикаси билан Грузия Коммунистик партиясининг туғилган кунини, уларнинг шонли 50 йиллигини байрам қилмоқдамиз.

Кўпгина қардош республикалар Украина, Белоруссия, Қозоғистон, Озарбайжон ва Арманистон ҳозиргача ўзларининг ярим асрлик юбилейини нишонлаб ўтди.

Тантанали мажлис очиқ деб эълон қилинади.

Совет Иттифоқи ва Грузия ССР гимнларининг садолари янграйди.

Йиғилиш аҳли КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросидан иборат составда Фахрий Президиумни баланд руҳ билан сайлайди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзолигига кандидат, Грузия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари В. П. Мжаванадзе «Грузия Совет Социалистик Республикаси ва Грузия Коммунистик партиясининг 50 йиллиги» мавзуида доклад қилди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневга сўз берилади. Залда гулдурос қарсаклар кўтарилади. Тантанали мажлис қатнашчилари ўртоқ Л. И. Брежневни ўринларидан туриб, узоқ давом этган гулдурос қарсаклар билан кутиб оладилар.

(Ўртоқ Л. И. Брежнев нутқи газетамизнинг 1—2 бетларида босилмоқда).

Ўртоқ Л. И. Брежнев нутқи зўр эътибор билан тингланди ва қизғин қарсаклар билан бир неча бор бўлиниб турди. Тантанали мажлис қатнашчилари нутқнинг охирги сўзларини ўринларидан туриб эшитдилар. Залда олқишлар янграйди. «Ура!» деган хитоб садолари эшитилади.

Ўртоқ Л. И. Брежнев КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Советининг республикага табрикномасини президиумга топширади.

Ўртоқ В. П. Мжаванадзе жавоб нутқи сўзлайди.

(Давоми 2-бетда).

КПСС Марказий Комитетининг Бош Секретари ўртоқ Л. И. БРЕЖНЕВ ни Тбилиси аэродромида кутиб олиш.

(«Правда»нинг махсус фото мухбирлари **А. Пахомов** ва **В. Соколов** фотоси).

СОВЕТ ГРУЗИЯСИГА ЭЛЛИК ЙИЛ

Ўртоқ Л. И. БРЕЖНЕВ нутқи

Азиз ўртоқлар!

Дўстлар!

Ҳар бир халқнинг ҳаётида шундай воқеалар борки, бу воқеалар унинг тақдирини бутунлай ўзгартириб юборади, унинг тарихида янги давр очади. 1921 йилда Грузияда Совет ҳокимияти эълон қилинганлиги грузин халқи учун шундай воқеа бўлиб қолди. Эллик йил ҳатто бир кишининг ҳаётида ҳам унчалик катта умр эмас. Халқлар ва давлатлар учун эса бу жуда оз фурсат. Бугунги кунни, социалистик Грузиянинг ва Грузия Коммунистик партиясининг 50 йиллиги байрам қилинаётган кунни гўзал республиканинг ёшлиги ва равнақининг тантанаси деб ҳисоблаш мумкин.

Мана шу тантанали кунда сизларнинг меҳмондўст пойтахтингизда яна сизлар билан бирга бўлганлигимдан жуда хурсандман. Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети номидан, барча совет кишилари номидан сиз азиз ўртоқларни, республиканинг барча меҳнаткашларини, барча коммунистларини шонли байрам билан— Грузия Совет Социалистик Республикасининг ва Грузия Коммунистик партиясининг эллик йиллиги билан қизғин муборакбод қилишга рухсат этгайсиз.

Грузия асрлар ва минг йиллар давомида қийин, машаққатли ва баланд-паст йўлларни босиб ўтди. Закавказье истилочиларнинг галаларини ўзига магнит каби тортаверди. Кимлар чанг солмади бу ерга. Бироқ грузин халқининг бошига тушган кулфатлар уни бука олмади, унинг бунёдкорлик ғайратини сўндира олмади. Бу ғайрат туфайли Грузия вайроналар ва ҳаробалардан қайта-қайта бош кўтариб, ўзининг қаддини ростлаб олаверди. Лекин, эксплуататорлик тузумининг занжирлари улоқтириб ташлангандан кейингина грузин халқининг ижодий даҳоси тўла равишда, тўла куч билан ўзини кўрсата олди.

Абадий қорлар қоплаб турган Кавказ тоғлари оммавий социал ижодкорликнинг бундай парвозини, халқ орасидан ёруғликка, эркинликка, тараққиётга бўлаётган бундай астойдил ғайратли интилишни илгари ҳеч қачон кўрмаган эдик! Россия империясининг собиқ ярим феодал чекка ўлкаси тарихан қисқа вақт ичида замонавий саноатга ва юксак даражада ривожланган қишлоқ хўжалигига эга бўлган социалистик давлатга, ёппасига саводхон республикага, илғор фан ва маданият республикасига айланди. Василий Павлович Мжаванадзе докладида грузин халқининг тарихий тақдири ва қилган ишлари жуда таъсирли қилиб тасвирлаб берилди, шу докладда тасвирланган манзара ҳеч кимни таъсирлантирмай қолмайди.

Украина, Белоруссия ва Қозоғистон, Арманистон ва Озарбайжоннинг 50 йилликлари муносабати билан ўтказилган юбилей тантаналарида ҳозир бўлишдек катта шарафга муяссар бўлганман. Ҳар сафар биз ана шу шонли йилликларни нишонлар эканмиз, Совет мамлакатининг қаҳрамонлик тарихини яна бир марта бошимиздан кечиргандек бўлавердик, қардош халқларни социализмга, дўстликка ва бирликка олиб келган йўлни қайта ва қайта фикран ҳаёлимиздан ўтказавердик. Бошқа ўртоқлар каби мен ҳам бугун сизларнинг меҳмонингизман, Грузиянинг меҳмониман. Бу ерда сизлар билан бирга байрам қилар ва қувонар эканман, яна бир марта шуни уқтириб ўтмоқчиманки, Грузия босиб ўтган ва ўтаётган йўл халқларимиз бутун улуғ ҳамдўстлигининг йўлидир.

Социалистик ижтимоий тузум табиатининг ўзи, партиямиз ленинча миллий сиёсатни изчиллик билан амалга оширганлиги мамлакатимиз халқларини жипслаштирди, уларнинг дўстлигини Совет жамиятини ривожлантираётган ҳаракатлантирувчи кучга айлантирди. Совет Иттифоқидаги барча миллатлар ва элатлар ғайрати ва ижодкорлигининг битмас-туганмас манбаига айлантирди. Бобокалонларимизнинг ерга, жонажон маданиятга, ўз тилига, ўз анъаналарига ва урф-одатларига бўлган битмас-туганмас муҳаббат, меҳр ва садоқат ҳисларини бошидан кечирмаган одам бўлмаса керак. Лекин Совет жамиятида мана шу ҳис— ватанпарварлик ҳисси миллий мансублик билан чеклаб қўйилган чегарадан ошиб кетиб, янги мазмун билан тўлмоқда.

Биз ҳаммамиз қайси республикада яшамайлик, совет ватанпарварларимиз, битта социалистик ватаннинг фарзандларимиз. Тинч океандан Балтиқ денгизигача, Шимолий муз океанидан Помир ва Кавказгача чўзилган мана шу бепоён ерлар бизнинг жонажон юртимиз, ватанимиздир. Мана шу юртда одамлар қўли билан бунёд қилинган нарсаларнинг ҳаммаси— азим шаҳарлар, жуда катта саноат комплекслари ва гуллаб-яшнаб турган экинзорлар, электр станцияларнинг каскадлари, маънавий маданият бойликлари — мана шулар ҳаммамиз қилаётган меҳнатнинг самарасидир, муштарак мулкимиздир. Совет халқининг мулкидир.

Халқларнинг бузилмас дўстлиги социализм туфайли вужудга келди. Бу дўстлик—ижтимоий тузумимизнинг маҳсули, Ленин партияси миллий сиёсатининг маҳсули. Лекин унинг томирлари чор Россиясининг халқлари самодержавиега қарши, эксплуатация ва зулмга қарши курашчиларнинг умумий сафига келиб қўшилган тарихий даврга бориб тақалади. Грузия халқининг фарзандлари ҳам мана шу сафда муносиб ўрин олиб турибди.

Грузиядаги революцион курашнинг тарихи рус халқи революцион ҳаракатининг, Кавказдаги барча халқлар революцион ҳаракатининг тарихи билан. Владимир Ильич Лениннинг фаолияти ва таълимоти билан чамбарчас боғланган. Грузин пролетариати етказиб берган атоқли революционерлар — Алёша Жапаридзе, Ладо Кецховели, Филипп Махарадзе, Серго Орджоникидзе, Иосиф Сталин, Александр Цулукидзе, Миха Цхакаялар билан бирга Михаил Иванович Калинин, Сергей Миронович Киров, Виктор Курнатовский ва Иван Фиолетов, Степан Шаумян, Сурен Спандарян ва Камо (Тер-Петросян), Машад Азизбеков ва Наримон Наримоновлар пролетар муштарак иши учун курашдилар.

Бултур Еревандаги юбилей тантаналарида Лениннинг бир гапини айтиб ўтган эдим. Шу гапни бу ерда ҳам яна такрорламоқчиман, ўртоқлар. Ленин бундай деган эди: «Бизда Кавказда ҳам социал демократ грузинлар, арманлар, татарлар, руслар **бирга, бир бутун социал демократик** ташкилотда **ўн йилдан ортиқ** ишладилар. Бу — қуруқ гап эмас, балки миллий масалани пролетарча ҳал қилишдир. Бирдан бир ҳал қилишдир» (В. И. Ленин тўла асарлар тўплами, 48 том, 162-бет).

Ҳақиқатан ҳам, ўртоқлар, марксизмнинг миллий масалани бундай ҳал қилиб берганлиги революция ва граждан уруши бўронларида, қайнаб тошган беш йилликларда, Улуғ Ватан уруши жангларида синаб кўрилди ва ҳамма синовлардан муваффақият билан ўтди.

Грузия ишчилар синфи, меҳнаткашлари Петрограддаги қуролли қўзғолоннинг ғалабаси тўғрисидаги хабарни эшитиб хурсанд бўлишди. Бироқ грузин меньшевиклари, арман дашноқлари, Озарбайжон мусаводчилари чет эл империалистларининг ёрдамига таяниб Закавказьени Совет Россиясидан вақтинча ажратиб олишга эришдилар. Уч йил давомида дастлаб немис-турк интервенциячилари, сўнгра Англия—Франция—Америка интервенциячилари меньшевиклар билан бирга лашиб олиб, Грузияда Совет ҳокимияти ўрнатилишига йўл қўймасликка, уни империализмнинг мустамлакасига айлантиришга уриндилар. Бутун мана шу йиллар давомида ҳам большевиклар партия ташкилотларининг раҳбарлигида Грузия меҳнаткашлари интервенциячиларга ва уларнинг меньшевик қўғирчоқларига қарши кураш олиб бордилар.

1921 йилнинг февралида грузин пролетариати халқ ғоят ёмон кўриб қолган меньшевиклар режимига қарши қўзғолон кўтарди. Меньшевиклар Антанта империалистларидан қуролли ёрдам сўрашга киришдилар. Грузия Ревкоми қўзғолончилар номидан Ленин ҳукуматига мурожаат қилди. Ўша тарихий ҳужжатда бундай дейилган эди: «Фақат улуғ пролетар революцияси мамлакатигина бўлиб қолмасдан, шу билан бирга буюк моддий имкониятларга ҳам эга бўлган мамлакат тенгсиз курашда бизни ёлғиз қолдирмайди ва янги туғилган Грузия Совет Социалистик Республикасига ёрдамга келади, деб умид қиламиз, ишонамиз!»[1]. Қизил Армия қўзғолончиларга ёрдамга келди. 25 февралда сизларнинг қадимий пойтахтингиз озод қилинди. Грузия Совет Республикаси бўлиб қолди.

В. И. Ленин янги, социалистик Грузия учун курашда грузин коммунистларига шахсан доимий ёрдам бериб турди. Лениннинг жуда кўп нутқлари, хатлари ва телеграммалари сизларга яхши маълум, албатта, бу ҳужжатлар Грузиядаги хўжалик ва маданий қурилишнинг конкрет проблемалари билан шуғулланмоқ учун **Ленин** фурсат топганлигини кўрсатиб турибди.

Совет Грузиясининг меҳнаткашлари Ленин тузиб берган режаларга амал қилиб, Россия Федерациясининг, бошқа республикаларнинг қардошларча ёрдамига таяниб, социализм пойдеворини муваффақият билан қуриб олдилар. Биринчи беш йилликлар давомида республика жуда кўп завод ва фабрикалар, колхозлар ва совхозлар, кутубхоналар мактаблар ва олий ўқув юртлари билан қопланди. Чуқур социал иқтисодий ўзгаришлар қилинди, маданий революция амалга оширилди. Грузияда социализм рўй-рост ғалаба қозонди.

Бу ерда, мана шу залда шонли ленинчи партиямизнинг намояндалари —Грузияда ишчилар синфининг ҳокимияти учун курашган, грузинлар диёрида социализм қурган кишилар ўтирибди. Революция ва биринчи беш йилликларнинг ветеранларини чин кўнгилдан қизғин табриклашга, уларга сиҳат-саломатлик ва узоқ умр, бахтли ҳаёт тилашга ижозат бергайсиз, ўртоқлар!

[1] «Борьба за победу советской власти в Грузии. Документы и материалы». Тбилиси, 1958 г. стр 659.

(Давоми 2-бетда)

САМИМИЙ, ҚИЗҒИН УЧРАШУВЛАР

13 май куни Тбилисидаги В. И. Ленин майдонига республика пойтахтининг минглаб меҳнаткашлари коммунистик партия бунёдкорига, Совет Социалистик давлати асосчисига ўзларининг чуқур ҳурматларини бажо келтирмоқ учун келдилар.

Владимир Ильич Ленин ҳайкалиёнига **Л. И. Брежнев, В. В. Гришин, Д. А. Кунаев, П. Е. Шелест, П. М. Машеров, В. П. Мжаванадзе, Ш. Р. Рашидов** ўртоқлар, Грузия ССР Олий Совети Президиумининг раиси **Г. С. Дзоценидзе**, республика Министрлар Советининг раиси **Г. Д. Жавахишвили** келдилар.

Қардош республикалардан, қаҳрамон шаҳарлар — Москва ва Ленинграддан, СССР Қуролли кучларидан юбилей тантаналарида қатнашиш учун келган делегацияларнинг раҳбарлари ҳам шу ерда.

В. И. Ленин ҳайкалига гулдасталар қўйилди.

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети номидан КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев гулдаста қўйди.

Грузия халқи номидан, қардош республикалар, қаҳрамон шаҳарлар — Москва ва Ленинград делегацияларидан, СССР Қуролли кучлари делегациясидан ҳам гулдасталар қўйилди.

Шу куни Тбилисининг фахрий меҳмонлари Грузия ССР халқ хўжалиги ютуқлари виставкасини кўздан кечиришди.

Баланд тоғдаги Абастуман астрофизика обсерваториясининг мениск телескопининг модели ҳамманинг эътиборини тортди. Ўрток Л. И. Брежнев ана шу мураккаб оптик приборнинг тузилишини қизиқиб суриштирди.

Меҳмонларни лойиҳа институтларининг фаолияти билан, шаҳар ва қишлоқларни янги уй-жой ва саноат биноларини қуриш лойиҳалари билан таништирдилар.

Янги кончилик ва қишлоқ хўжалик техникаси қўйилган очиқ майдончада ўртоқ Л. И. Брежнев бошқа меҳмонлар билан биргаликда чой баргини терадиган дунёда биринчи «Сакартвело» машинасини кўздан кечирди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюроси аъзолигига кандидат, Грузия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари В. П. Мжаванадзе, Грузия ССР Олий Совети Президиумининг раиси Г. С. Дзоценидзе, республика Министрлар Советининг раиси Г. Д. Жавахишвили, республика министрликлари ва идораларининг раҳбарлари, танқли грузин олимлари ва мутахассислари маданият, қурилиш, қишлоқ хўжалиги, маҳаллий саноат, энергетика, машинасозлик, енгил саноат павильонларини, виставка территориясини меҳмонларга кўрсатдилар.

Л. И. Брежнев, В. В. Гришин, Д. А. Кунаев, П. Е. Шелест, П. М. Машеров, Ш. Р. Рашидов ўртоқлар, юбилей тантаналарида қатнашаётган бошқа делегацияларнинг раҳбарлари ҳурматли меҳмонлар дафтарига қуйидаги сўзларни ёзиб қўйдилар:

«Грузия ССР халқ хўжалиги ютуқларининг юбилей виставкаси грузин халқи Коммунистик партия раҳбарлигида Совет ҳокимиятининг ярим асри мобайнида эришган ажойиб муваффақиятлар тўғрисида ёрқин ва мароқли ҳикоя қилади. Виставкада республика саноати ва қишлоқ хўжалиги гуркираб ривожланаётганлиги, грузин фани ва маданияти равнақ топаётганлиги батафсил кўрсатилган.

Социалистик Грузия ишчилари, қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари, зиёлилари республика экономикаси ва маданиятини янада ривожлантириш ишига бундан буён ҳам ўзларининг бутун куч-ғайратларини сарф қилишларига, КПСС XXIV съезди тарихий қарорларини амалга ошириш учун бошланган умумхалқ курашига муносиб ҳисса қўшишларига ишончимиз комил».

Н. КОЛЕСОВ, Б. ЛУКЬЯНОВ,
(ТАСС махсус мухбирлари)

Тбилиси, 13 май.

Ўртоқ Л. И. Брежнев нутқи

(Боши 1-бетда)

Мамлакатимиздаги ҳамма халқларни бир бутун қилиб жипслаштирган янги тузумнинг енгилмас қуввати, совет ватанпарварлиги Улуғ Ватан урушининг даҳшатли йилларида жуда зўр куч билан ўзини кўрсатди. Мана шу тарихий жангда Грузия халқи ҳам Совет Иттифоқининг барча халқлари билан елкадош бўлиб, жон бериб жон олди. 1942 йилнинг ёзида душман жуда катта талафотлар бериб бўлса ҳам Кавказ тоғларининг этакларига ёриб ўтди. Уруш республика чегараларига, уйингизнинг остонасига жуда яқинлашиб қолди. Грузин меҳнаткашлари тоғлардаги қийин шароитда мудофаа истеҳкомлари қурдилар. Улар ёзнинг жазирама кунларида, кузнинг шаррос ёмғирлари остида ва қиш бўронлари чоғида фронтга ўқ-дори, озиқ-овқат, яроғ-аслаҳа етказиб бериб турдилар.

Сафларида грузин жангчилари ҳам мардонавор жанг қилган совет қўшинларининг қаҳрамонона куч-ғайратлари билан душман тор-мор келтирилиб, улоқтириб ташланди. Грузия жангчилари барча кўп миллатли совет армияси билан биргаликда Кавказ тоғларининг этакларидан Берлингача зафарли йўлни босиб ўтдилар. Орзиқиб кутилган дамлар етиб келди. Рейхстаг устида Қизил Байроқ — ғалаба байроғи ҳилпиради. Уни оддий Аскар Егоров, сизнинг юртдошингиз сержант Кантария, старший лейтенант Самсонов ўрнатдилар. Шу байроқнинг дастасини бояги уч қаҳрамон билан бирга миллион-миллион солдат қўллари ҳам, ғалабани кутиб олганлар ҳам, ғалаба учун жонини фидо қилганлар ҳам ушлаб турди, дейиш мумкин.

Мен истеъдодли совет саркардаларидан бири — 18-армия қўмондони генерал-полковник К. Н. Леселидзе билан биргаликда жанг қилган эдим. Фронтда кишининг юрагида бори юзидан тез билинади, у ерда кишининг кимлигини дарҳол билиб оласиз. Константин Леселидзени грузин халқи энг яхши миллий хислатларини ўзида мужассам қилиб олган киши сифатида эслайман. К. Леселидзе ҳаётни севувчи ва ботир, душманларга даҳшатли ва дўстларга саховатли, виждонли, вафодор, ақли ўткир ва оташ қалб киши эди.

Азиз ўртоқлар! Шуни сизга ғоят хурсанд бўлиб маълум қиламанки, немис фашист босқинчиларга қарши олиб борилган жангларда қўшинларга моҳирона раҳбарлик қилгани, унда мардлик ва қаҳрамонлик кўрсатганлиги учун кеча генерал-полковник Леселидзега Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвони берилди.

Константин Николаевич Леселидзе шундай фазилатли танҳо бир киши эмас эди, албатта. Грузин халқининг неча ўн минглаб ботир ўғлонлари сўнмас шон-шуҳрат қозондилар. Шулардан 137 киши Совет Иттифоқи Қаҳрамони деган юксак унвонга сазовор бўлди, 240 мингдан ортиқ киши орден ва медаллар билан мукофотланди.

Фронт орқасида ишлаб турганларнинг қаҳрамонлиги жангчиларнинг шижоатларидан қолишмас эди. Грузия фронтга самолётлар, автомат қурол ва яроғ-аслаҳанинг бошқа турларини, ўқ-дорилар, кийим-кечак ва озиқ-овқат бериб турди. Грузиянинг госпиталларга айлантирилган касалхоналари ва шифохоналари юз минглаб ярадорларнинг яна фронтга қайтишларига ёрдам берди. Бошқа республикалардан эвакуация қилинганларга грузин халқи чин қалбдан меҳрибонлик кўрсатди. Кўп миллатли Совет давлати қудратининг ва енгилмаслигининг метин негизи бўлган ленинча халқлар дўстлиги мана шунинг ўзида ҳам яна намоён бўлди.

Бундан бир неча кун аввал бутун мамлакатимиз улуғ ғалабанинг 26 йиллигини байрам қилди. Грузинлар диёрида ҳам катта байрам бўлди. Улуғ Ватан уруши ветеранларини, бизнинг тантанали мажлисимизда ўтирган ветеранларни ҳам, ҳозир радио приёмниклар ва телевизорлар олдида ўтирган ветеранларни ҳам қутлашга ижозат бергайсиз, ўртоқлар. Сиз азиз жанговар дўстларни сидқидилдан табриклайман! Ўзларининг жанговар шижоатлари ва фидокорона меҳнатлари билан бизга ғалаба келтирганларнинг ҳаммасини табриклайман ва қутлайман.

Грузия фронтга олти юз минг нафардан кўпроқ жангчи берди. Шу жангчиларнинг ҳар уч нафаридан бири Совет Ватанининг озодлиги ва мустақиллигини ҳимоя қилиб, жанг майдонида шаҳид бўлди. Шаҳид бўлган оталари, эрлари ва фарзандларига мотам тутиб қора кийиб юрган хотин-қизларни ҳозир ҳам Грузия шаҳарлари ва қишлоқларида кўп учратиш мумкин. Бу мотам бизнинг учун муқаддас мотамдир. Урушнинг оловли йўлларидан қайтиб келмаганлар хотираси абадий сақлансин ва уларга абадий шон-шарафлар бўлсин!

Совет халқи фашизмни тор-мор келтириб, тинч меҳнатга қайтди. Шундан бери ўтган чорак аср ичида мамлакатимиз олға томон жуда катта қадам қўйди. Янги тарихий босқичга — коммунизм қуриш босқичига ўтди. Сизларнинг республикангизда ҳам жуда катта ўзгаришлар рўй берди. Мана шундай ўзгаришлар бўлганлиги ҳамма нарсадан — шаҳар ва қишлоқларнинг янги қиёфасидан, янги заводлар, электр станциялар ва институтлардан, унумдор ерларнинг янги массивларидан ҳам кўриниб турибди. Буни меҳнат аҳлининг — ишчилар синфи, деҳқонлар, зиёлиларнинг янги қиёфаси ҳам билдириб турибди.

Грузия ишчилар синфи ҳозирги кунда бир миллионга яқин малакали кишилардан иборат бўлиб, уларнинг ярмидан кўпроғи ўрта маълумотга эга. Улар замонавий корхоналарда ишламоқдалар, мураккаб механизмларни, энг қимматли ускуналарни ва бошқа аъло буюмларни ишлаб чиқмоқдалар.

Яқин-яқинларда ҳам меҳнат аҳлини кўкларга кўтариб мақтамоқчи бўлган кишилар «қўли олтин уста» дейишар эди. Мамлакатимиздаги илғор ишчининг фақат қўлигина олтин эмас, у хилма-хил билимларни билади, унинг савияси кенг, меҳнатни социалистик ташкил этишда, меҳнат интизомини мустаҳкамлашда, партиянинг иқтисодий сиёсатини амалга оширишда қатнашиб, катта тажриба орттирган. Ижтимоий ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини ошириш, экономикани интенсив ривожлантириш проблемаларини ҳал этиш бундай ишчининг қўлидан келади. У фан-техника революциясининг жуда катта вазифаларини ҳал этишда бевосита қатнашадиган бўлиб қолди. Грузия ишчилари — ҳозирги замон совет ишчилар синфининг муносиб отряди. Мана шу ишчилар синфи тўғрисида ўзимизнинг XXIV съездимизда фахрланиб гапирдик.

Республика колхозчи деҳқонлари ҳам ишчилардан қолишмайди. Улар ҳам янги, совет тарбиясини кўриб шаклланган кишилардир. Грузин деҳқонларининг меҳнатсеварлиги қадимдан маълум. Ҳозирги кунда эса уларнинг меҳнатсеварлиги коллектив кучи билан, жуда хилма-хил қишлоқ хўжалик машиналари ва кўпинча ноёб қишлоқ хўжалик қуроллари билан қўшилиб, янада кўпайиб кетди. Агротехниканинг янги методларини эгаллаб олдилар. Грузия ана шуларнинг қўли билан гуллаб турган сермева боғ-бўстонга айлантирилди.

Грузиянинг янги халқ зиёлилари ҳам жуда катта бунёдкорлик ролини ўйнамоқда. Эндиликда бу зиёлилар ноёб кишиларнинг тор доираси эмас. Эндиликда бу зиёлилар ўн минглаб муаллимлар ва врачларни, инженерлар ва агрономларни, олимлар ва ишлаб чиқаришнинг ташкилотчиларини, маданият арбоблари ва олий ўқув юртларининг муаллимларини ўз ичига олади. Грузин зиёлилари ишчилар билан бирга, деҳқонлар билан бирга янги турмуш қуришда актив қатнашмоқда, ўзларининг бутун билимларини, ақл-заковатларини ва истеъдодларини халқ бахт-саодатига сарфламоқдалар.

Ўртоқлар! Мен қийин бир аҳволда турибман. Сизларнинг республикангизда минг-минглаб ажойиб металлурглар ва машинасозлар, кончилар ва механизаторлар, соҳибкорлар ва чойкорлар, колхозларнинг раислари ва корхоналарнинг директорлари, инженерлар ва олимлар, ёзувчилар ва рассомлар завқ-шавқ билан меҳнат қилмоқда. Мана шу ажойиб кишиларнинг ҳаммасини номма-ном айтиб ўтишни жуда истар эдим. Лекин бунинг учун ўзимизга маълумки, сизларнинг мажлисингизга кетган вақтдан қолишмайдиган вақт керак бўлур эди. Шу сабабли, ўртоқлар, ўз ишининг чинакам миришкорлари бўлган мана шу кишиларнинг ҳаммасини — Грузия меҳнаткашларининг гули ва қаймоғини бирга табриклаб қўяқолайлик. Улар мамлакатингизнинг шуҳратини ташкил этган ва юлдуздек чақнаб турган номлар жумласига киради. Уларга шон-шарафлар ва офаринлар бўлсин, уларга бутун халқ номидан раҳмат!

Грузин ишчилари ва деҳқонларининг, грузин зиёлиларининг ҳормай-толмай қилаётган меҳнати туфайли Грузиянинг халқ хўжалиги, маданияти бутун совет халқининг иқтисодий ва маданий тараққиётида катта ўрин олиб турибди.

Тбилиси, Кутаиси, Сухуми, Батуми, Рустави, Чиатури, Цхинвали ва республиканинг бошқа кўпгина шаҳарларидаги корхоналар ишлаб чиқарган хилма-хил саноат маҳсулотлари мамлакатимизнинг ҳамма томонига кетма-кет юборилиб турибди. Узум ва цитрус мевалари, тамаки ва чой, тунг мойи ва юқори сифатли винолар ишлаб чиқаришда Грузия бутун Совет Иттифоқида олдинги ўринлардан бирини олиб турибди.

Грузия олимлари совет фанини ривожлантиришда катта роль ўйнамоқдалар. Ватанимиз фанининг ифтихори бўлган математика, физиология мактаблари ва бошқа илмий мактаблар шу ерда вужудга келди. Ҳозирги вақтда Грузия жуда яхши ускуналанган институтларгагина эга бўлиб қолмасдан, шу билан бирга бутун дунёга танилган йирик олимларга ҳам эга. Улар бошқа республикаларнинг олимлари билан ҳамдўст бўлиб ишлаб, мамлакатнинг фан-техника тараққиётига жуда катта ҳисса қўшмоқдалар.

Совет маданиятининг энг зўр самарали оқимларидан бири бўлган грузин санъати Совет Иттифоқида юксак даражада қадрланади ва севиб ҳурмат қилинади. Грузин музикаси, поэзияси, театри, киноси совет кишиларининг ички дунёсини бойитмоқда, уларни эзгуликка, порлоқ идеалларга ундамоқда, бахтли, қувноқ ҳаётга ҳалақит бераётган нарсаларнинг ҳаммасига қарши курашга руҳлантирмоқда.

Маънавий бойликлар яратиш — нозик ва мураккаб иш. XXIV съездда партия адабиёт, санъатни ривожлантиришга катта эътибор берди, кўп миллатли совет маданиятини юксалтиришнинг янги истиқболларини очиб берди. Шота Руставелининг «Йўлбарс терисини ёпинган паҳлавон» асари сингари асрлар бўйи унутилмайдиган асарлар тез яратилавермаслигини ҳаммамиз биламиз. Шундай бўлса ҳам фақат бизларни, замондошларимизгина руҳлантириб, юрак торларини чертиш билан чекланиб қолмайдиган чуқур мазмунли ва бадиий кучга эга бўлган асарлар бизда кўпроқ пайдо бўлишини истар эдик. Орадан ўн йиллар ўтиб кетганидан кейин ҳам бизнинг авлодларимиз: 70 йиллардаги совет кишиларидан ўзлари яшаган улуғ даврга, ўзлари қилган улуғ ишларга муносиб бебаҳо мерос олдик, деб айта оладиган бўлсинлар! Ўртоқлар! Грузияни гуллаб яшнаб турган социалистик республикага айлантиришда грузин ишчилари, деҳқонлари, зиёлиларининг, абхазлар, осетинларнинг республикангизда бирга яшаб, бирга меҳнат қилаётган барча миллат меҳнаткашларининг хизмати катта. Бунга эришишда партия ташкилотларининг ташаббусини ва куч ғайратини бирлаштириб, мамлакатимизда коммунизм учун курашнинг умумий ўзанига уларни йўллаб турган Грузия Коммунистик партияси ва унинг Марказий Комитетининг хизмати катта. Партия раҳбарларини, партия активларини, республиканинг барча коммунистларини, азиз дўстлар, Грузия Коммунистик партиясининг 50 йиллиги билан чин кўнгилдан қутлашга ва социалистик Грузиянинг бахт-саодати йўлида бутун социалистик давлатимизнинг бахт-саодати йўлида уларга янги катта муваффақиятлар тилашга ижозат бергайсиз.

Грузия Компартиясининг ва меҳнаткашларининг хизматларини уқтириб ўтаётган эканмиз, бу билан биз барча совет коммунистларининг, мамлакатимиздаги барча меҳнаткашларининг муваффақиятлари тўғрисида ҳам гапирган бўламиз. Фақат Грузиянинг ўзидагина эмас, шу билан бирга Москва, Ленинград, Киев, Горький, Боку, Ереван ва бошқа кўпгина шаҳарларнинг ҳам олий ўқув юртларида тайёрланган мутахассисларсиз ҳозирги кунда Грузияни тасаввур қилиб бўлмайди. Ҳозирги кундаги Грузияни бутун Совет Иттифоқидаги барча халқларнинг санъат хазинасидан истаганича олаётган маънавий бойликларсиз тасаввур қилиб бўлмайди. Грузиянинг ҳозирги қиёфаси — Грузияни ватанимиздаги бошқа қардош республикалар ва халқлар билан узвий равишда пайвандлаб турган узилмас хўжалик, илмий-техникавий, маданий алоқаларнинг натижасидир.

Бизнинг социалистик воқелигимиз мана шундай: ҳамма ҳар биримиз учун ишлайди, ҳар биримиз ҳамма учун ишлаймиз. ССР Иттифоқи халқлари дўстлиги, партиямиз ленинча миллий сиёсати тантана қилганлигининг ҳамма сезиб турган реал натижаси мана шундай. Шу сабабли, ўртоқлар, ҳар бир республиканинг юбилейи барча совет кишилари учун байрамдир. Шу сабабли бу залда Совет Иттифоқининг ҳамма республикаларидан келган жуда кўп меҳмонлар ўтиришибди. Социализмнинг энг катта ғалабаларидан бири бўлган совет халқлари дўстлигини бўшаштира оладиган куч дунёда йўқ.

Совет Социалистик Республикалари ташкил топган кунга келгуси йилнинг охирида ярим аср тўлади. Бизнинг иттифоқимиз мана шу юбилейни ижтимоий турмушнинг ҳамма соҳаларида жуда катта муваффақиятлар билан кутиб олмоқда, куч ғайрати тўлиб, ўз кучига, коммунизм улуғ ишининг тантанасига ишончи комил бўлиб кутиб олмоқда. Зотан бизнинг иттифоқимиз коммунизм ишининг ғалабасини таъминлаш учун тузилган, уни ташкил этган халқлар ҳам мана шу ғалабани таъминлаш учун курашмоқдалар. Совет халқлари оиласи ҳам ўзининг эллик йиллигига тағин ҳам кўпроқ аҳил бўлиб, ўзининг жонажон коммунистик партияси теварагига тағин ҳам жипслашган ҳолда келади.

Ўртоқлар! Сизларни юбилейингиз алоҳида вазиятда нишонланмоқда — Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXIV съезди туфайли оммавий активлик ва меҳнат ғайрати юксалган вазиятда нишонланмоқда. Съезд совет жамияти турмушининг ҳамма соҳаларида, барча йўналишларида партия ўтказадиган сиёсатни белгилаб берди. Съезд қарорлари, унинг ғоялари ҳозир партия ва мамлакат сиёсий ҳаётининг марказида турибди. В. И. Ленининг юбилейлар хусусидаги маслаҳатига амал қилиб, бу ерда баъзи масалалар тўғрисида гаплашиб олайлик. Бу масалалар гарчи бугунги тантана доирасига кирмаса ҳам, лекин ҳамма учун катта аҳамиятга эга.

Ҳозирги вақтда миллион-миллион коммунистлар ва партиясизлар съезд материалларини ўрганмоқдалар, съезд қўйган вазифаларнинг мағзини чақмоқдалар, бу вазифаларни ҳал этиш йўлларини муҳокама қилмоқдалар. Бутун партия, юқоридан то қуйигача барча партия ташкилотлари ва меҳнаткашларнинг коллективлари съезд қарорларини маъқулладилар. Марказий Комитет бутун халқнинг мана шундай маъқуллашини юксак даражада қадрлайди, партия ташкилотлари, коммунистлар, партиясизлар съезд кўрсатмаларини амалга оширишга конкрет, ишчанлик билан ёндошишларига алоҳида аҳамият беради.

Партия СССР Госпланидан, фан ва техника давлат комитетидан, иттифоқ министрликлари ва идораларидан, Фанлар академиясидан, касаба союзлари ва комсомолдан қўйилган вазифаларни конкрет ишлаб чиқишларини ва энг муҳими, амалий ишлар қилишларини кутмоқда. Партия республика партия, совет ва хўжалик органларидан, областлар ва ўлкалардан, заводлар ва колхозлардан, меҳнаткашларнинг ҳар бир коллективидан ҳам шуни кутмоқда. Ҳатто энг кичкина партия ташкилоти ҳам ҳамма нарсани яхши ҳисоблаб чиқса, ҳамма нарсани пайқаб олса, ҳамма нарсани ишга солса, кўп нарсалар қилиши, кўпгина янги имкониятларни топиши мумкин.

Хуллас, ўртоқлар, съезд қарорларини маъқуллашдан, съезд йўлини тушунтириб беришдан уни амалга оширишга ўтиш чоғида суръатни қўлдан бермаслик керак. Съезднинг кадрларга, бутун партияга, барча меҳнаткашларга берган ижодий ғайрати бўшаштирилмаслиги керак. XXIV съезд туфайли вужудга келган куч ва ғайратнинг қудратли тўлқинида катта амалий ишлар ўзанига, кундалик ишлар маромига тез, моҳирлик билан, суръатни сусайтирмай ўтиб олмоқ учун мана шу ғайратдан тўла фойдаланиш жуда ҳам зарур, чунки коммунизм сари олға бориш учун қабул қилинган планнинг бажарилиши мана шунга боғлиқ. Съезд кўрсатиб берган йўл билан бориб, янги чўққиларга кўтарилмоқ учун, совет халқи тағин ҳам яхшироқ турмуш кечирмоғи учун ҳаммамиз яхшироқ ишлашни ўрганиб олишимиз лозим. Ижтимоий тараққиётнинг мантиқи мана шундай, коммунизм сари бориш мантиқи мана шундай.

Тўққизинчи беш йиллик биринчи йили топшириқларини муддатидан олдин бажарш учун ҳозирги вақтда бутун мамлакатда социалистик мусобақа авж олдирилмоқда. Бу мусобақани Москва ва Ленинград меҳнаткашлари бошлаб бердилар. Грузия республикаси меҳнаткашларининг мажбуриятлари ҳам тез орада «Правда» саҳифаларида пайдо бўлиб қолади деб умид қиламан. Бу мажбуриятларни барча совет кишилари ўқиб мамнун бўладилар.

Ўртоқлар! Шу дамгача мен экономика тўғрисида, XXIV съездда халқ хўжалигини ривожлантириш соҳасида қўйилган вазифаларни амалга ошириш тўғрисида гапирдим. Лекин бу гаплар олдимизда турган ишларнинг бошқа ҳамма соҳаларига ҳам тааллуқлидир.

Совет жамиятининг, бу жамиятдаги барча синфлар ва социал табақаларининг, буюк совет халқини ташкил этган барча миллатлар ва элатларнинг бирлигини янада мустаҳкамлаш йўлини изчиллик билан ўтказавериш катта аҳамиятга эга.

Социалистик демократияни янада ривожлантириш, умумхалқ давлатимизни мустаҳкамлаш, давлатимиз фаолиятининг ҳамма жиҳатларини такомиллаштириш йўлида ҳам ҳал қилиш лозим бўлган катта вазифалар олдимизда турибди. Шахсга сиғиниш, шунингдек субъективистик хатоларнинг оқибатларини бартараф қилинганлиги партияда ва мамлакатда яхши ва аҳил бўлиб ишлаш учун қулайлик туғдираётган маънавий сиёсий вазиятни вужудга келтиришга имкон берди. Бу вазиятнинг ҳавоси ҳар доим равшан ва мусаффо бўлиши учун ҳаммамиз ҳам жон куйдиришимиз керак.

Мамлакат мудофаа ва иқтисодий потенциалининг аҳамияти жуда катта эканлигини ҳаммамиз яхши биламиз. Жамиятнинг маънавий-сиёсий ҳолати, халқнинг руҳий ва аҳлоқий қиёфаси ҳам аҳамияти жиҳатидан бундан қолишмайди. Кези келганда шуни айтиш керакки, давлатимиз мудофаасининг мустаҳкамлиги ҳам, давлатимизнинг халқаро позицияси ҳам, мамлакатнинг иқтисодий имкониятлари кўп жиҳатдан мана шунга боғлиқ.

Биз, коммунистлар учун ҳар бир кишининг ғоявий, маънавий ўсиши жуда катта мустақил қимматга эга, чунки инсон шахсини ҳар тарафлича ва мукаммал ривожлантириш бизнинг энг юксак мақсадимиздир.

Коммунистик тарбиядек энг олийжаноб ишга ўз кучини сарфлаётган кишиларнинг ҳаммаси коммунизм қурилишнинг олдинги марраларида турибди. Бу ишда профессионал тарбиячилар деб айтиш мумкин бўлган кишиларнинг, аввало; муаллимларнинг ва идеология фронти ходимларининг роли жуда катта ва бунга ҳамма тан беради. Лекин маълумки бизда бутун жамият — партия, касаба союзлари, комсомол, меҳнаткашларнинг ҳар бир коллективи, ҳар бир совет оиласи тарбиячидир. Партия ва мамлакатда қарор топган, одамларга ўртоқларча, сезгир диққат ва эътибор билан муносабатда бўлишни катта масъулият ва талабчанлик билан бирга қўшган иш услуби ижтимоий тарбиянинг ролини кучайтирмоқ учун жуда қулай шароит яратиб беради.

Бу шароитдан ҳар томонлама фойдаланиш, одамларнинг онгидаги ва хулқ атворидаги капитализм сарқитларига қарши курашни кучайтириш керак. Ҳар бир совет кишисини қонунларга қаттиқ риоя қилиш, социалистик мулкни мустаҳкамлаш, меҳнатга ҳалол, виждонан муносабатда бўлиш руҳида, миллий маҳдудлик ва шовинизмнинг ҳар қандай кўринишларига ёт бўлган совет ватанпарварлиги руҳида тарбиялаш зарур. Биз шу тўғрида съездда кўп гапирдик, бинобарин, сўзимиз билан ишимиз бир бўлиши керак.

Съезд қарорларининг маъносини, руҳини чуқур тушуниш, мамлакатимиз хўжалик, ижтимоий ва мафкуравий ҳаётининг ҳамма соҳаларида съезднинг ролини изчиллик билан аниқ ўтказиш керак. Ҳозир ҳар бир коммунист қандай лавозимда бўлмасин ундан мана шу талаб қилинади. Бутун партиямизнинг, бутун совет халқининг иродаси, шижоати, меҳнатдаги куч ғайрати ҳозирги кунда съезд йўлини амалга оширишга қаратилиши лозим. Партия XXIV съездининг қарорлари рўёбга чиқарилсин! Бутун ишимиз моҳиятини, асосий мазмунини белгилаб бераётган шиор ҳозир мана шу.

Ўз-ўзидан маълумки, бу гапларнинг ҳаммаси сизларнинг партия ташкилотингиз олдида турган вазифаларга ҳам бевосита тааллуқлидир. КПССнинг жанговар отрядларидан бири бўлган салкам уч юз минг кишилик Грузия Коммунистик партияси бундан буён ҳам ўз республикасини янги чўққиларга кўтариш, учун, мамлакатимиз коммунистик жамият қурилишнинг муштарак ишига республика қўшаётган ҳиссани кўпайтириш учун курашда ўз республикасидаги ишчилар синфининг, барча меҳнаткашларнинг авангарди бўлиш ролини муносиб бажаради деб, КПСС Марказий Комитети ишонч билдиради.

Ўртоқлар! Партиямиз XXIV съезди халқаро ҳаётда катта воқеа бўлди. Бунинг сабаби ҳам маълум. Съезд улуғ социалистик давлатимизнинг қудратини янада ўстириш йўлини белгилаб берди. Ленин партияси тарих тарозусининг паллаларига Совет Иттифоқининг иқтисодий ва социал-сиёсий ривожлантиришнинг шундай программасини қўйдики, бу программанинг бажарилиши натижасида жаҳон майдонидаги кучлар нисбатида социализм, эркинлик ва тинчлик томонига жуда катта бурилиш рўй беради.

Съезднинг халқаро масалаларга доир қарорларини ҳамма қитъалардаги меҳнаткашлар кенг оммаси, тараққийпарвар жамоатчилик тушуниб ва қўллаб-қувватлаб кутиб олди. Буни коммунистик, миллий демократик ва сўл социалистик партияларнинг съездимизга келган жуда кўп делегациялари ўз сўзларида яхши ифодалаб бердилар.

Партиямизга бирдамлик билдирганликлари учун, КПСС билан алоқаларни бундан буён ҳам мустаҳкамлашга, партиямиз билан бир сафда боришга интилаётирмиз, деб айтганликлари учун биз чет эллик дўстларимиздан астойдил миннатдормиз. Улар съезд қабул қилган қарорларни қўллаб-қувватлаганликлари, совет халқи коммунизмни муваффақиятли қураётганлиги инсониятнинг жуда кўпчилиги манфаатларига мос бўлиб тушаётганлигини кўрсатиб турибди. Бу бизни руҳлантирмоқда. Лекин бундан буён ҳам биз ҳозирги революцион давр талаблари даражасида туришимиз лозимлигини ҳам бизга эслатмоқда.

Съездда интернационализм ғоят зўр куч билан намойиш қилинганлигини кўрдик. Мана шунинг ўзи ҳам халқаро коммунистик ҳаракат кенгайиб бораётганлигини, яшаб мустаҳкамланаётганлигини ҳамда унинг кучи бирликда эканлигини яна бир марта таъкидлади. Шу вақтгача бўлгани каби бундан буён ҳам биз мана шу бирлик учун ҳар доим курашаверамиз.

Кўпгина миллий демократик партияларнинг вакиллари XXIV съездда ҳозир бўлганлигига катта аҳамият бермоқдамиз. Коммунистик ва революцион демократик партияларнинг, социалистик ва ёш прогрессив давлатларнинг мустаҳкам иттифоқи — жаҳон антиимпериалистик фронти бирлигининг гаровидир.

XXIV съезд ишида Европа, Латин Америкаси ва Осиёдаги сўл социалистик ҳаракат вакиллари ҳам қатнашди. Биз бу яхши ташаббусни табриклаймиз ва буни халқаро пролетар бирлиги, социализм ва тинчлик иши манфаатлари йўлидаги мустаҳкам традицияга айлантирмоқ учун қўлимиздан келган ҳамма чораларни кўрамиз.

Ўртоқлар! Халқнинг жонажон манфаатлари, совет жамиятининг коммунизм сари олға бориши, меҳнаткашлар фаровонлигини ва маданиятини ошириш бутун партия фаолиятининг марказида турган экан, табиийдирки, бу билан партиянинг мамлакат ичидаги иқтисодий, социал ва маданий сиёсатигина белгиланиб қолмасдан, унинг ташқи сиёсати ҳам белгиланади. XXIV съезд совет ташқи сиёсатининг ленинча традицияларини ривожлантириб тинчлик ва халқаро ҳамкорлик учун, халқлар эркинлиги ва мустақиллиги учун курашнинг батафсил программасини тақдим этди. Бу тинч-тотув яшаш принципларининг тантана қилиши учун кураш программасидир, халқлар дўстлиги, уларнинг эркин, мустақил ривожланиши программасидир. Бу — агрессорларни жиловлаб қўйиш ва жаҳон урушининг олдини олиш программасидир.

Бизнинг фикримиз шуки, ҳозирги замон шароитида асосий халқаро проблемаларни бартараф қилишнинг бундан кўра, конструктивроқ ва реалистикроқ программасини таклиф қилиш мумкин бўлмаса керак. Тинчлик ва ҳамкорлик планларининг амалга оширилишига ҳалақит беришга уринадиган, йўлимизга тўғаноқ соладиган нуфузли доиралар империалистик лагерда бор, албатта.

Бироқ воқеаларнинг бориши, социализм ва тинчлик кучлари мустаҳкамланаётганлиги бундай уринишларни тобора натижасиз қилиб қўймоқда. Халқларнинг халқаро хавфсизликка ва ҳамкорликка кучайиб бораётган интилишига зид бўлиб тушаётган нарсаларнинг ҳаммаси самарасиздир. Барча мамлакатларнинг давлат арбоблари буни нақадар тезроқ англаб олсалар, жаҳон сиёсатининг ўткир проблемаларини ҳал қилишга олиб борадиган йўл шу қадар қисқароқ бўлиб қолади. Совет Иттифоқига келганда бир бутун дунёдаги меҳнаткашлар оммасининг катта кўпчилиги бераётган мададга суяниб, дўстларимиз ва иттифоқчиларимиз билан бирга съезд илгари сурган таклифларни изчиллик ва қатъият билан ҳимоя қилаверамиз. Бизнинг бу ишимиз совет халқининг, ер юзидаги барча халқларнинг манфаатларига мос бўлиб тушади, бунга биз аминмиз.

Биз Вьетнам, Лаос ва Камбоджа халқлари билан жанговар интернационал бирдамлик сиёсатини бундан буён ҳам оғишмай ўтказаверамиз. Уларнинг АҚШ империализмининг агрессиясига қарши қаҳрамонона кураши ғалаба билан якунланишига ва агрессорлар нақадар ўжарлик қилаверсалар, улар якунлашга мажбур бўладиган натижа шу қадар разил ва шармандали бўлиб чиқишига ишончимиз комил бўлиб келган.

Шу нарсага ҳам ишончимиз комилки, бизга дўст Бирлашган Араб Республикаси, Сурия, бошқа араб давлатлари барча ватанпарвар ва тараққийпарвар кучларни миллий доирада ҳам, умум-араблар доирасида ҳам жипслаштириб, социалистик мамлакатлар билан қардошларча ҳамкорликни мустаҳкамлаб, империализмнинг пўписаларига ва ҳийла найрангларига қатъий зарбалар бериб, ўзларининг ҳаққоний ишлари тантана қилишига эришадилар.

Халқаро хавфсизлик ва тинчлик учун, халқларнинг мустақиллигига ва қонуний ҳуқуқларига қилинаётган агрессив ҳуружларга қарши курашиш билан бирга худди шундай мақсадларга интилаётган барча ташкилотлар ва партиялар билан ҳамкорлик қилишга тайёрмиз. Жумладан, социал демократик партиялар билан халқаро майдонда биргаликда қилиниши мумкин бўлган ҳаракатларга ўзимизнинг ижобий муносабатимизни съездда яна бир марта таъкидладик.

Матбуотда босилаётган хабарларга қараганда, шу ойнинг охирида социал демократларнинг раҳбарлари Финляндия пойтахтида социалистик интернационал кенгашининг сессиясига тўпланишар экан. Бу раҳбарлар орасида ҳукмрон партияларнинг вакиллари оз эмас. Шу сессияда улар Европа хавфсизлиги, Яқин Шарқ, Ҳинди-Хитой масалаларини муҳокама қилишади. Бутун халқаро вазиятнинг ривожланиши мана шу ўткир масалаларнинг оқилона ҳал этилишига кўп жиҳатдан боғлиқдир. Сессия қатнашчилари бу масалаларга қандай ёндошишларига қараб, улар халқаро кескинликни юмшатишга ва тинчликни мустаҳкамлашга амалда интилаётирларми, ёки йўқми эканлигига баҳо бериш мумкин.

Вьетнам, Камбоджа ва Лаосда, араб мамлакатларининг босиб олинган территорияларида империалист агрессорлар қилаётган даҳшатли жиноятларни Хельсинкида қарорлар қабул қиладиган кишилар унутмасликларини ишчилар ҳаракатининг манфаатлари, бутун дунёда тинчлик манфаатлари талаб қилади. Улар ўз халқларининг иродасини, бу халқлар «совуқ уруш» оқибатларининг батамом тугатилишини ҳамда Европада ҳамкорлик ва яхши қўшничилик вазияти тезроқ вужудга келтирилишини истаётганлигини ҳам унутмасликлари Европа хавфсизлиги манфаатлари талаб қилади.

Акс ҳолда сессия қатнашчилари «социалистик интернационал» ҳали ҳам омманинг овозига эмас, балки НАТО сиёсатини белгилаб бераётганларнинг овозига қулоқ солишни афзал кўраётганлигини таъкидлаб берадилар, холос.

Съезд илгари сурган таклифларга нисбатан ғарбнинг билдираётган фикрлари муносабати билан бир нарсага тўхталиб ўтмоқчиман. НАТОнинг баъзи мамлакатлари Марказий Европадаги қуролли кучларни ва қурол-яроғларни қисқартириш масаласига сезиларли равишда қизиқаётганликлари, қисман эса бу масала уларни асабийлаштираётганлиги кўриниб турибди. Уларнинг вакиллари; кимларнинг қуролли кучлари — чет эл қуролли кучларими ёки миллий қуролли кучларми? Қандай қурол-яроғлар, ядро қуролими ёки оддий қурол-яроғларми, қисқартирилиши керак? деб савол бермоқдалар. Яна улар, эҳтимолки, совет таклифлари мана шуларнинг ҳаммасини тўла равишда ўз ичига олармикан, деб савол бермоқдалар. Шу муносабат билан бизда ҳам бир савол бор: мана шундай қизиқувчилар винони тотиб кўрмасдан фақат унинг тусига қараб винонинг таъми тўғрисида фикр юритмоқчи бўлган кишига ўхшаб қолмаётганмиканлар? Агар бирор кимса бу масалани тушинмаётган бўлса, марҳамат қилиб буни тушинтириб бериш мумкин. Бунинг учун ўзингизни қизиқтираётган таклифнинг «таъмини» тотиб кўришга, дипломатия тили билан айтганда музокаралар бошлашга журъат қилиш керак, холос.

Съезд қарорларини амалга оширабериб биз, социалистик мамлакатлар жипслигини ва дўстлигини мустаҳкамламоқ учун, тинчлик ва социал тараққиётнинг улуғ коалицияси сифатида уларнинг жаҳон майдонидаги ролини янада оширавериш учун кучимизни аямаймиз. Съезд қарорларини бажараверибиз, миллий озодлик ҳаракати ва бутун революцион ҳаракат билан иттифоқни мустаҳкамлайверамиз. Съезд қарорларини амалга ошираверибиз, давлатларнинг ижтимоий тузумидан қатъий назар уларнинг тинч-тотув яшашини таъминламоқ учун қўлимиздан келган ҳамма чораларни кўраверамиз.

Азиз ўртоқлар, дўстлар!

Грузия Совет Социалистик Республикасининг байроғида иккита Ленин ордени порлаб турибди. Бу грузин халқи, грузин коммунистлари қилган катта хизматларни бутун халқ эътироф қилганлигининг натижасидир. Бугун, Грузия Совет Социалистик Республикаси билан Грузия Коммунистик партиясининг 50 йиллиги байрам қилинаётган қутлуғ кунда ғоят хурсанд бўлиб сизларга шуни маълум қиламанки, Совет Грузияси яна бир орден билан — Октябрь революцияси ордени билан мукофотланди.

СССР Олий Совети Президиумининг Грузия Совет Социалистик Республикасини Октябрь революцияси ордени билан мукофотлаш тўғрисидаги фармонини ўқиб эшиттиришга ижозат бергайсиз.

(Ўртоқ Л. И. Брежнев СССР Олий Совети Президиумининг фармонини ўқиб эшиттиради. Республика раҳбарлари ва меҳнат илғорлари саҳнага чиқадилар. Ўртоқ Л. И. Брежнев гулдурос, узоқ давом этган қарсаклар остида Октябрь революцияси орденини республика байроғига қадаб қўяди).

Ўртоқ Л. И. Брежнев сўнгра бундай дейди: Грузия ишчиларини, колхозчилари, зиёлиларини, барча меҳнаткашларини республиканинг ярим асрлик йўлини бамисоли якунлайдиган юксак мукофот билан чин кўнгилдан қутлашга руҳсат этгайсиз. Сизлар бу мукофот билан фахрланишингиз мумкин. Сизлар: ҳозирги кунда барча қардош халқлар билан бирга коммунизм биносини қураётганлар ҳам, улуғ Ватан уруши йилларида фашизм билан жанг қилиб, жон олиб жон берган кишилар ҳам революцион курашчиларнинг интернационал сафида туриб Грузияда Совет Ҳокимиятининг ғалабаси учун жанг қилган, қадимий грузин диёрида совет тузумининг негизини қурган кишилар ҳам бу мукофотга сазовор бўлдилар.

Республикангизнинг коммунистлари, барча меҳнаткашлари янги беш йиллик топшириқларини бажаришга, улуғ ватанимизни иқтисодий социал, сиёсий ва маданий ривожлантиришнинг КПСС XXIV съезди белгилаб берган катта планларини амалга оширишга ўз кучларини, ғайратларини, тажрибаларини ва билимларини сарфлайдилар, деб партия Марказий Комитети қатъий ишонч билдиради.

Яшасин Грузия Совет Социалистик Республикаси!

Яшасин Грузия Коммунистик партияси!

Яшасин қудратли Ватанимиз — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи!

Яшасин мамлакатимиздаги барча халқларнинг бузилмас ва қардошларча дўстлиги!

Яшасин совет халқини коммунизм ғалабаси сари бошлаб бораётган ленинчи Совет Иттифоқи Коммунистик партияси!

ЛЕНИН ЙЎЛИДАН, ЯНГИ ЗАФАРЛАР САРИ

(Боши 1-бетда).

Юбилей тантаналарида иштирок этаётган делегацияларнинг раҳбарлари қардош грузин халқига табрик сўзлари билан мурожаат қилдилар:

Россия Федерациясидан РСФСР Министрлар Совети раисининг биринчи ўринбосари А. М. Школьников; қаҳрамон шаҳар Москвадан КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, КПСС Москва шаҳар комитетининг биринчи секретари В. В. Гришин; Украинадан КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, Украина Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари П. Е. Шелест; қаҳрамон шаҳар Ленинграддан КПСС Ленинград область комитетининг биринчи секретари Г. В. Романов; Белоруссиядан КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюроси аъзолигига кандидат, Белоруссия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари П. М. Машеров; Ўзбекистондан КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов; Қозоғистондан КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, Қозоғистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Д. А. Кунаев, Озарбайжондан Озарбайжон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Г. А. Алиев; Литвадан Литва Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари А. Ю. Снечкус; Молдавиядан Молдавия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. И. Бодюл; Латвиядан Латвия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари А. Э. Восс; Қирғизистондан Қирғизистон Компартияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Т. У. Усубалиев; Арманистондан Арманистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари А. Е. Кочинян; Тожикистондан Тожикистон ССР Олий Совети Президиумининг раиси М. Х. Холов; Туркманистондан Туркманистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари М. Ғ. Ғафуров, Эстониядан Эстония Компартияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари И. Г. Кэбин.

Тантанали йиғилиш қатнашчилари гулдурос қарсаклар остида КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советига табрик мактубини бир овоздан қабул қилдилар.

Грузия ССР Министрлар Советининг раиси Г. Д. Жавахишвили қардош халқларнинг вакилларига, уларнинг Совет Грузияси меҳнаткашлари номига айтган илиқ сўзлари, яхши истаклари учун миннатдорчилик билдирди.

Грузия Коммунистик партияси Марказий Комитети ва Грузия ССР Олий Советининг тантанали мажлиси ёпиқ деб эълон қилинади.

Йиғилиш қатнашчилари партия гимни «Интернационални» баланд руҳ билан айтадилар.

Тбилисидаги тантаналар совет халқларининг дўстлиги ва қардошлигининг ёрқин намойишига, уларнинг коммунистик партия ва совет ҳукумати теварагида бузилмас бирлиги ва монолит жипслигининг, улуғ Ленин ишига чексиз садоқатининг, коммунистик қурилишда янгидан-янги ғалабаларга эришишга аҳду паймон қилганлигининг ёрқин намойишига айланиб кетди.

Тбилиси, 14 май.

Н. Колесов, Б. Лукьянов,
(ТАСС махсус мухбирлари).

РЕСПУБЛИКА ПАРТИЯ АКТИВИ УЧУН

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги республика партия активи мактабининг 14 майда навбатдаги машғулоти бўлиб ўтди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. Г. Ломоносов «КПСС XXIV съезди партияни ривожлантириш ва партия ички ҳаётидаги баъзи бир масалалар ҳақида» деган мавзуда лекция ўқиди.

(ЎзТАГ).

ШУ кунларда Ўзбекистон ССР Олий Совети ва маҳаллий Советларга сайловларга ҳамма жойда қизғин тайёргарлик кўрилмоқда. Оққўрғон районидаги «Москва» колхозига жойлашган 26-сайлов участкаси агитаторларидан (чапдан) Д. Яхшибоева, Л. Анишенко ва Д. Тўрахонова ўртоқлар ҳам бу соҳада ўзларининг намунали ишлари билан сайловчиларнинг ҳурмат-эътиборини қозонмоқдалар.

А. Абалян фотоси.

ЯКДИЛЛИК БИЛАН

Андижон областида Ўзбекистон ССР Олий Советига сайлов ўтказувчи 140-Пахтаобод сайлов округи округ сайлов комиссиясининг йиғилиши бўлиб ўтди. КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари **Ш. Р. Рашидов** шу округдан овозга қўйишга розилик берди.

Йиғилишда Шароф Рашидович **Рашидовни** 140-Пахтаобод сайлов округидан Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзод қилиб рўйхатга олишга бир овоздан қарор қилинди.

Тошкент шаҳридаги 17-Москва сайлов округининг округ сайлов комиссияси йиғилишида В. П. Чкалов номли Тошкент авиация заводининг слесари Ориф **Раҳимхўжаев** Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзод қилиб рўйхата олинди.

Тошкент шаҳридаги 33-Фрунзе сайлов округи округ сайлов комиссиясининг йиғилишида Тошкент тўқимачилик комбинатининг тўқувчиси Вера Яковлевна **Юмагузина** Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзод қилиб рўйхатга олинди.

ОКРУГ САЙЛОВ ОЛДИ КЕНГАШИЛАРИ

Ўзбекистонда республика Олий Советининг депутатлигига номзод кўрсатишга бағишланган сайлов олди йиғилишлари тобора активлашиб бормоқда.

Чирчиқдаги машинасозлар маданият саройида 64-Ленин сайлов округи меҳнаткашлари вакилларининг сайлов олди кенгаши бўлиб ўтди. «Ўзбекхиммаш» заводи касаба союз комитетининг раиси Н. Шарипов ушбу корхона коллективи Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Иван Георгиевич Анисимкинни шу округдан Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутатлигига номзод қилиб кўрсатганлигини айтди.

Кенгашда сўзга чиққанларнинг ҳаммаси бу таклифни қизғин маъқулладилар. Йиғилиш аҳли **Иван Георгиевич Анисимкинга** мурожаат қилиб, 64-Ленин сайлов округидан овозга қўйиш учун розилик беришни сўради.

14-Темир йўл сайлов округи меҳнаткашлари вакилларининг округ сайлов олди кенгаши бўлиб ўтди. Бу округда Октябрь революцияси номли тепловоз-вагон ремонт заводининг коллективи ўзининг сайловолди йиғилишида илғор ишчи Абдуллажон Султонмуродовни Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутатлигига номзод қилиб кўрсатди.

Кенгаш қатнашчилари бу таклифни маъқуллаб, **Абдуллажон Султонмуродовга** мурожаат қилиб, 14-Темир йўл сайлов округидан овозга қўйиш учун розилик беришни сўрадилар.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Советига сайлов ўтказувчи Тошкентдаги 12-Ленин сайлов округидан Тошкент «Қизил тонг» тикувчилик фирмасининг директори **Сайёра Умаровна Султонованн** ана шу округдан республика олий Совети депутатлигига номзоди қўллаб-қувватланди.

Сайёра Умаровна Султоновадан Тошкентдаги 12-Ленин сайлов округидан овозга қўйилишига розилик беришини сўрашга қарор қилинди.

Тошкент областидаги Ўзбекистон ССР Олий Советига сайлов ўтказувчи 53-Олмалиқ сайлов округи меҳнаткашларининг вакиллари В. И. Ленин номидаги Олмалиқ кон-металлургия комбинатининг мис эритиш заводи бош аппаратчиси **Светлана Михайловна Калимбетовани** республика Олий Совети депутатлигига номзодини қўллаб-қувватлашга қарор қилдилар ва **Светлана Михайловна Калимбетовага** 53-Олмалиқ сайлов округидан овозга қўйилиши учун розилик беришини сўраб мурожаат қилдилар.

(ЎзТАГ).

МУНОСИБ НОМЗОДЛАР

Ўзбекистон республика Олий Советининг депутатлигига номзодлар кўрсатишга бағишланган сайлов олди йиғилишлари баланд руҳ билан давом этмоқда.

Тошкентда республика Олий Советининг депутатлигига қуйидагилар номзод қилиб тавсия этилди: 37-Сельмаш сайлов округидан «Ташсельмаш» заводининг фрезерчиси **Малоҳат Ҳамидова,** 30-Қорақамиш сайлов округидан В. И. Ленин номли Тошкент давлат университетининг ректори **Тошмуҳаммад Алиевич Саримсоқов,** 48-Чопонота сайлов округидан Ўзбекистон ССР алоқа министри **Темир Мақсудович Тўхтаев,** 46-Дўстлик сайлов округидан 153-қурилиш трестининг бўёқчиси **Мария Николаевна Маншина,** 34-Таштекстильмаш сайлов округидан абразив буюмлар комбинатининг ишчиси **Валентина Михайловна Короткова.**

Тошкент областида Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутатлигига қуйидагилар номзод қилиб кўрсатилди: 78-Искандар сайлов округидан Ўзбекистон ССР халқ контроли комитетининг раиси **Носир Маҳмудов,** 104-Ниёзбоши сайлов округидан Янгийўл районидаги Ленин номли колхоз аъзоси **Холбиби Деҳқонова,** 71-Қизил Октябрь сайлов округидан пахта терими билан шуғулланувчи давлат махсус конструкторлик бюроси бошлиғининг ўринбосари **Павел Федорович Глазатов** 95-Пахтаобод сайлов округидан Ўрта Чирчиқ районидаги Терешкова номли колхознинг раиси **Умри Ҳасанова,** 106-Эски Тошкент сайлов округидан Янгийўл район партия комитетининг биринчи секретари **Акрам Пўлатович Алимов,** 61-Металлургия сайлов округидан Ўзбекистон комсомоли марказий комитетининг иккинчи секретари **Виталий Борисович Арсентьев,** 89-Назарбек сайлов округидан «Саодат» журналининг редактори **Зулфия Исроилова.**

ЯНА ҚАНЧА ВАҚТ КЕРАК?

Фидокорона меҳнатдан сўнг, салқин оромбахш жойда хордиқ чиқарганга нима етсин! Кучга куч, ғайратга ғайрат қўшилади, кайф чоғ бўлади.

Шунинг учун ҳам ишнинг кўзини биладиган хўжалик раҳбарлари дала ишлари бошланиши биланоқ шийпонларни шай қилиб қўйишга киришадилар.

Бу муҳим ишга Пискент районида қандай қаралмоқда?

Бундан ўн-ўн беш кун бурун райондаги кўпгина хўжаликларда бўлиб, шу масала билан қизиққан эдик. Очиғини айтиш керакки, ўшанда айрим хўжаликларнинг раҳбарлари уялиб қолишган эди. Негаки, далачилик бригадаларидаги шийпонлар ремонт қилинмаган, жиҳозланмаган, у ерларда оммавий-сиёсий ташкилий ишлар йўлга қўйилмаган эди. Ўшанда хўжалик раҳбарлари: мана энди чигит экишни туғаллаб олдик, яна 3—4 кундан сўнг барча шийпонларни шай қилиб қўямиз, деб ваъда беришган эди.

Куни кеча биз яна Пискент районида бўлдик. Айтиш керакки, қисқа вақт ичида дала шийпонларини мавсумга созлаш юзасидан кўпгина ибратли тадбирлар амалга оширилибди. Айниқса, «Гулистон» колхозининг дала шийпонларида бўлган киши бу ерда деҳқонларнинг хордиқ чиқаришлари учун ҳамма нарса муҳайё қилиб қўйилганлигини кўради. Шийпонлар туш пайтлари колхозчилар билан гавжум бўлади. Агитаторлар, сиёсий ташкилотчилар суҳбати қизийди. Улар деҳқонларга КПСС XXIV съезди қарорларининг моҳиятини кенг тушунтирмоқдалар. Бугина эмас, агитаторлар колхозчиларга, областда, районда, қолаверса, қўшни хўжаликларда қишлоқ хўжалигини юксалтириш юзасидан қилинаётган ишлар, қимматли ташаббуслар ҳақида ахборот бериб турадилар.

Охунбобоев номли колхознинг айрим дала шийпонлари ҳам ҳозирги кунда оммавий-сиёсий ташкилий ишларнинг марказига айланган.

Свердлов номли колхознинг тажрибали деҳқон, кекса коммунист Назирқул Толипов бошлиқ бригадаси дала шийпонида, бўлган кишининг баҳри дили очилади. Атрофдаги ерларга турли хил резавор экинлар экилган. Токлар сўриларга тараб қўйилибди. Ҳовуз олдидаги супа атрофига турли гуллар экиб қўйилибди.

Қани энди ҳамма хўжаликларда ҳам дала шийпони ана шу хилда бўлса, дейсиз.

Афсуски, районда айрим дала шийпонларини мавсумга созлаш ҳали ҳам кўнгилдагидек эмас.

Биз район партия комитетида бўлганимизда қўлимизга шийпонларнинг қай аҳволдалиги ҳақида маълумот беришди. Унда кўрсатилишича, район бўйича 108 та пахтачилик бригадаси мавжуд бўлса, шундан 79 тасида дала шийпони бор, 37 таси типовой усулда қурилган. Қолганлари эса мавсумий шийпонлар экан. Маълумотда кўрсатилишича, дала шийпонларининг 71 таси ремонт қилиниб тахт қилинган. 8 та дала шийпони эса ҳали тайёр эмас.

2-«Пискент» совхозида ўнта типовой шийпон қурилмоқда. Айтишларига қараганда, бу шийпонлар йиғим-терим бошлангунга қадар қуриб бўлиниб фойдаланишга топширилар эмиш. Лекин, суръат шу зайлда давом этадиган бўлса, уларни белгиланган муддатда ишга тушириш амри маҳолдир.

Район партия комитети ўзининг шу йил 28 апрелдаги бюросида Калинин номли колхозда оммавий-сиёсий ишларнинг йўлга қўйилиши, дала шийпонларини мавсумга созлаш масаласини кўрган эди. Ўшанда колхозда бу муҳим иш қониқарсиз эканлиги мисоллар билан кўрсатилди. Райком бюросининг қарорида Калинин номли колхоз далачилик бригадаларида шийпонларни тез кун ичида мавсумга созлаш тадбирлари белгиланди. Хўжалик раҳбарлари бу тадбирларни ҳеч сўзсиз амалга оширамиз, деб ваъда бердилар. Биз ана шу колхозда бўлганимизда бу иш ҳамон қониқарсиз аҳволда эканлигига ишонч ҳосил қилдик.

Тўғри, мавжуд шийпонлар оқланиб, уларнинг деворларига бўёқ билан шиорлар ёзиб қўйилибди. Лекин биз бирон дала шийпонида ибрат бўларли қизил бурчакни, деҳқонларни ижодий меҳнатга рағбатлантирувчи, уларга маънавий озуқ берувчи шиор ва плакатларни учрата олмадик.

— Ҳар бир шийпонни қуришга,— дейди Тельман номли колхознинг раиси Маҳмуд ака Қосимов,— ўрта ҳисобда 11 минг сўм сарфланган.

Афсуски, бу колхозда ҳам ана шунча маблағ ҳисобига қад кўтарган шийпонларнинг айримлари қаровсиз ҳолда ётибди.

Ҳакимполвон Қодиров бригадасининг дала шийпонида бўлганимизда туш пайти эди. Колхозчилар билан суҳбатлашдик. Уларнинг айримлари савдо ташкилотларининг хизматидан шикоят қилиб қолишди. Қишлоғимиздаги озиқ-овқат магазинларидан баъзан зарур нарсаларни топа олмаймиз, дейишди.

Биз ҳайрон бўлдик: ахир район марказидаги озиқ-овқат магазинларида ҳамма нарсани истаганча топиш мумкин-ку?! Район матлубот жамияти раҳбарлари наҳотки озиқ-овқат маҳсулотларини қишлоқ ичкарисидаги магазинларда сероб қилиб қўйиш, кўчма дўконларни ташкил қилиш ҳақида дурустроқ бош қотирмасалар?!

...Мана, Охунбобоев номли колхознинг ўртоқ Норинбой Ҳасанбоев бошлиқ 3-бригадаси дала шийпони. Колхоз партия ташкилотининг секретари Аваз Эргашев ҳам шу ерда экан. У колхоздаги деярли барча дала шийпонлари мавсумга шайлаб қўйилганлигини айтди.

— Қизил бурчак борми?

— Бор,— дейди партком секретари ва бизни шийпон томон бошлади.

У ердаги кичик бир стол устига беш-олти хил журнал териб қўйилибди. Биз уларни кўздан кечирдик. Бу журналларнинг кўпи эски эди.

— Газета олиб турасизларми?

— Мана подшивкаси,— деб кўрсатди партком.

Биз подшивкани кўздан кечирдик. Бу ерда «Правда», «Совет Ўзбекистони», «Тошкент ҳақиқати» сингари газеталарнинг ўтган кунлардаги сонларидан айримлари бир бутун подшивка қилиб, тикиб қўйилибди. Кўриниб турибдики, қизил бурчак шунчаки хўжакўрсин учун тайёрлаб қўйилибди.

Агитаторлар дафтари билан ҳам танишдик. Улар ўтказган суҳбатларнинг мазмуни билан қизиқдик. Район, колхоз, илғор бригадаларнинг экономикаси, КПСС XXIV съезди қарорларини бажариш юзасидан қилинаётган ишларга оид суҳбатлар кам ўтказилмоқда.

Деярли барча дала шийпонларида «жанговар варақа» ва кўрсаткич тахталарини ҳеч учратмадик. Ваҳоланки, деҳқонлар бажараётган ишларни акс эттириб бориш, социалистик мусобақа якунларини, илғор иш тажрибаларини оммалаштиришда оммавий-сиёсий ишнинг бу воситаларидан фойдаланиш ниҳоятда зарурдир.

Кўпчилик дала шийпонларида радиоприёмник ишламайди. Газ аппаратларидан фойдаланилмайди. Ошхоналар омонатгина. Агар ёғингарчилик бўладиган бўлса, бундай ошхоналарда овқат тайёрлаш амри маҳол. Кўргазмали агитация ҳам талабга жавоб бермайди. Колхозлар, илғор бригадаларнинг олган социалистик мажбуриятлари кўзга кўринарли жойларга илиб қўйилмаган.

Бир сўз билан айтганда, Пискент районидаги колхоз ва совхозларда дала шийпонларини мавсумга ҳар тарафлама созлаш, бу ерларни оммавий-сиёсий ишларнинг марказига айлантириш учун ҳали бир талай тадбирларни амалга ошириш керак. Билмадик, энди бу тадбирларни бекаму-кўст бажариш учун яна қанча кун керак бўлар экан?!

Ғ. ҒУЛОМОВ,
Тошкент область партия комитети инструктори.

Н. АҲМЕДОВ,
область «Билим» жамиятининг референти.

Н. РИХСИЕВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ»НИНГ РЕЙДИ

Илғор чорвадорлар ҳақида ҳикоялар

Умрининг муроди

Оламнинг ишлари кўп ажойиб. Бундай қарасангиз ҳаётинг равон —ҳаммаси бир текис кетаётгандай бўлади-ю, кутилмаганда бирор ҳодиса рўй беради-да, ўйлаган орзу-истакларинг остин-устун бўлиб кетади.

Умрининг оиласида ҳам худди шундай бўлди.

...У мактабда ўқиб юрганида юқори синф ўқувчиларига ҳавас билан қарар, мен ҳам бир кун шулардай бўламан, дерди. Лекин... Куз кунларининг бири, кечки пайт Умри мактабдан қайтаётган эди. (Далада йиғим-терим қизғин, каноп ўрилаётган эди. Кўчаларни тўлдириб каноп ортган аравалар ўтиб турар эди). Шу гавжум кўчада узоқдан арава ёнида тўпланиб турган кишиларни кўриб қизиқиши ортди. Умри чопқиллаб борди. Одамлар «Эссизгина-ей, Янгиш аравага каноп ортиб келаётганда йиқилипти, ёмон тушиб ди, ўзига келмаяпти», дейишарди.

— Ойи, ойижон, кўзингизни очинг, сизга нима бўлди? Қиз ойисининг юз-бошлари, оёқ-қўлини силар, пайпаслар, «ойижоним, қаерингиз лат еди?» деб сўроқлар. ўзи тинмай йиғларди. Бу орада колхоз фельдшери етиб келди-ю, беморни аравага ётқизиб медпунктга олиб кетишди...

Бора-боргунча Умрининг кўз ёши тинмади. Онанинг қўли, билак суяклари синган, елка гўштлари лат еганди. Гипслаб қўйишди.

Яна аравада уйига келтиришди. Энди бироз ўзига келиб кўзини очган она қизига маъюс боқиб:

— Йиғлама қизим, тур, овқат пишир, ҳадемай аканг Олиш мактабдан келади, — деди.

Умри «хўп, ҳозир» дерди-ю, онасидан кўз узолмасди. Дунёда энг севикли кишиси, ёлғизгина онасининг шу аҳволда ётиши уни гангитиб қўйганди. Она сезди: «Қизгинам, садағанг кетай, сенларга ҳам она, ҳам ота бўларман дегандим, эркакнинг улушини ҳам уҳдамга олгандим....» деб дилидан ўтказди.

Кўз ўнгида умр йўлдоши Қаршибой гавдаланди. У аскарликка йўл олганда уруш авжи жадал пайти эди, ёнида уч ёшли Олиш-у, қўлида уч ойлик Умрини кўтариб, эрини кузатгани чиққанди.

— Сенга қийин бўлди Янгиш, болалар ёш, — ота қилт ютуниб, рафиқасига бағри эзилиб боққанди.

— Менга нимаси қийин, ахир биз тинч жойдамиз-ку! Сиз ой бориб, омон келсангиз бўлгани! — деганди.

Шу кетганча Қаршибой қайтмади.

Йиллар ўтди. Жафокаш она фарзандларига етимликни сездирмай деб, ҳамма оғирчиликни ўз елкасига олди.

Қийин кунлар ўтиб, энди болаларини оёққа турғазаман, ўқитиб одам қиламан, деганда мана, фалокат рўй берди.

«Олишим ҳали саккизинчи синфни тугатганича йўқ, Умрим бешинчида, бу аҳволда узоқ ётиб қолсам...». Бу фикр онага тинчлик бермасди.

Иккинчи куни эрта билан ака-сингил ҳовлига чиқиб, можаро қилишди.

— Сиз, ака, ўнинчига яқинсиз, ўқишни ташламанг, онамнинг ўринларига бригадага мен чиқаман ишга, — деб Умри сўзида қаттиқ туриб олди.

— Бекорларни айтибсан, муштумдай бўлиб, сенга ким қўйибти ишни? Мактабга бор, ишга ўзим чиқаман. Ўғил бола турганда... — дерди Олиш.

Бу ўгитнинг фойдаси бўлмади, Умри мактабга эмас, онасининг бригадасига йўл олди.

Бригадир Бозорбой ака Анорбоев кечаги воқеадан хабардор эди, қизчани кўриб, кўнгли алланечук бўлиб кетди. «Қаршибой дўстимнинг қизи, ота нималигини билмай ўсди, у нега далада юрипти».

— Кел, қизим, онанг бирор сўз айтиб юбордими?— сўради.

— Йўқ, онамнинг ўрнига ишлагани келдим.

Бозорбой ака бош чайқади:

— Уйингга, ўқишингга бор, бўтам, боласан, бу ишлар сенга ҳечам тўғри келмайди.

Умри кўзидан мўлт-мўлт оқаётган ёшларни кўриб тилини тишлаб қолди.

— Йиғлама, ахир, тез кунда онанг тузалади, ўзи келади-ку.

Шу куни бригадир Умрига енгил-елпи иш буюриб кеч билан уйига бирга қайтди. «Онасига тайинлай, бошқа юбормасин», деб кўнглидан ўтказди.

Бу ҳаракатлар ҳам беҳуда эди. Умри меҳнатга астойдил киришди. Шу-шу даладан кетмади, колхозчилар нима қилса у ҳам тиришиб, уларга кўмак берди, келаси йил каноп ўрнига чигит экилганда, айниқса, ўзини кўрсатди. Кузга келиб, тонналаб пахта терди, ҳаммани ҳурсанд қилди.

Она қизидан мамнун: қўли ногирон бўлиб қолганини қизи сездирмади, рўзғорни тебратяпти.

Умрининг ўзи-чи? Унинг бўлса ишдан кўнгли ҳамон тўлмас, мавсумий ишда эмас, йил бўйи бир соҳада ишласа қойил қилиб бажарса, шуларни орзу қиларди.

У бир кун колхоз фермаси ёнидан ўтаётиб, ҳовлида юрган сигирларга узоқ қараб қолди. Уйга қайтгач, ҳам шу ҳақда ўйлади. Онасига дилидаги орзусидан сўз очди. «Раисга чиқсам, сут соғувчиликни берармикин» деб маслаҳат сўради.

— Уддалай олсанг, чиқ болам. Ахир, тун қоронғусида туриб фермага борасан. Камида 18—20 сигирни соғиб олишинг керак, — она қизига синовчан боқди.

— Кўнишса бўлди, у ёғидан ташвишланманг!

У дадил эшикни очди.

— Келинг, Умриниса, — раис Дўстбой Бойбўтаев ўтиришга жой кўрсатди.

Умри шошиб, истагини айта қолганди, раис:

— Қийналиб қоласиз, уч болангиз бор, кичиги ҳали жуда ёш, сут соғувчиларимиз тунги соат 3—4 ларда фермага келишади. Эрталабки сутни 7—8 ларга тайёр қилиш керак, — деди.

— Барисини биламан, йўқ деманг, Дўстбой ака. — Умри сўзида қаттиқ туриб олди...

Мана, бу воқеага ҳам икки йилдан ошиб кетди. Ҳозир Умри колхозда илғор сут соғувчи. Унга 20 бош сигир бириктилган, бир кунда 140—150 литр сут соғиб олади.

XXIV съезд қарорларида чорва маҳсулотлари, айниқса молларнинг зотини яхшилаш, чорвачиликни комплекс механизациялаш ҳисобига кўпроқ сут олиш мумкинлиги айтилган. Умриниса ишлаётган ферма аъзолари ҳам моллар наслини яхшилаш ҳамда озуқа базасини мустаҳкамлаш ҳисобига сутни кўпайтириш режаларини тузиб олишди.

Дала тунида ажойиб бир сокинлик бор. Юлдузлар чарақлаб турганда Умри ҳовлисининг эшигини ғийт ёпади-ю, фермага қараб йўл олади. Ҳамма ширин уйқуда. Фермада эса оқ халат кийган соғувчилар ишни бошлаб юборишган, кундузгидай чироқлар ёқилган бўлади. Сут соғувчилар одат бўйича иссиқ сув билан сигирларнинг елинини ювиб чиқишади.

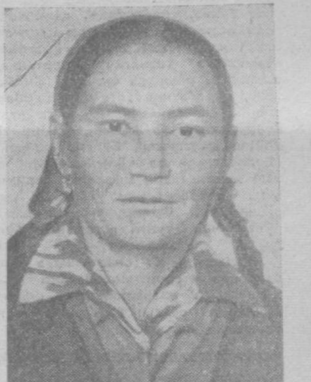

Шундан кейингина соғишга киришиб кетишади. Кейин ҳовлига, ҳайдовга чиқаришади.

Ферманинг сут соғувчилари Шура Мединнова, Роза Мусоқулова, Нина Цойлар Умри Ўсарованинг устозлари. Энди шогирд ҳам улар билан беллашадиган бўлди. У ҳар гал фермадаги ишларини тугатиб, уйига қайтаркан, йўл-йўлакай «киши ниманики орзу қилса, муродига етади, фақат машаққатни енгиши, сабр қилмоғи даркор экан», деб кўнглидан ўтказиб қўяди.

Ф. УСМОНОВА,
Оққўрғон районидаги Ҳамза номли колхоз.

ДУНЁ ОВОЗИ
чет эл хабарлари

СЛОВАКИЯ КОМПАРТИЯСИ СЪЕЗДИ

БРАТИСЛАВА, 13 май. Бугун бу ерда Словакия Коммунистик партиясининг съезди очилди. Съездда Словакия Социалистик республикасининг барча область, шаҳар ва район партия ташкилотларидан вакил бўлиб келган делегатлар қатнашмоқда. Съезд ишида Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Г. Гусак бошчилигидаги Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг делегацияси иштирок этмоқда.

Съездни Словакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. Ленард очди.

ВЕНГРИЯ САНОАТИНИНГ МУВАФФАҚИЯТЛАРИ

БУДАПЕШТ, 13 май (ТАСС). Венгрияда саноат ишлаб чиқариши шу йилнинг биринчи кварталида ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 6 процент кўпайди, деб хабар беради Будапештда чиқадиган «Гепсабадшаг» газетаси. Ишлаб чиқаришнинг шу даражада ўсишига фақат меҳнат унумдорлигини ошириш йўли билан эришилди. Химия саноатида ишлаб чиқариш тез суръатлар билан ривожланиб 11 процент ошди. Енгил саноатда ишлаб чиқариш 10 процент ва металлургия саноатида ишлаб чиқариш 7 процент кўпайди. Венгриянинг қурилиш саноати дастлабки уч ой мобайнида ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 11 процент кўп маҳсулот берди.

Биринчи кварталда аҳолининг пул даромади 6 процент, чакана савдода нарх-наво даражаси эса ўтган йилдагига нисбатан 1,2 процент ошди.

БОСҚИНЧИЛАРНИНГ БЕБОШЛИКЛАРИ

АММОН, 12 май. Исроил маъмурлари араблардан босиб олинган ерларда тинч аҳолига ҳамон жабр-зулм қилмоқдалар. Фаластин озодлик ташкилоти вакилининг маълум қилишича, босқинчилар яқинда арабларнинг яна бир катта группасини Ғазо секторидан ва Иордан дарёсининг ғарбий соҳилидан Иордания территориясига ҳайдаб юбордилар.

МОНГОЛ КОММУНИСТЛАРИНИНГ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

УЛАН-БАТОР, 13 май. (ТАСС). Монголиянинг меҳнат ҳаёти ва сиёсий турмуши шу кунларда ғоят жўш урмоқда. Мамлакат меҳнаткашлари Монголия Халқ Революцион партияси XVI съездини экономика ва маданиятнинг ҳамма соҳаларида катта муваффақиятлар билан кутиб олишга ҳозирлик кўрмоқдалар.

Шу кунларда мамлакатдаги аймоқ ва шаҳар партия ташкилотларининг конференциялари давом этмоқда. Бу конференцияларда район партия комитетларининг ва партия ташкилотлари ревизия комиссияларининг ҳисоботлари, янги беш йиллик юзасидан Монголия Халқ Революцион партияси XVI съезди директиваларининг лойиҳаси муҳокама қилинмоқда, Монголия Халқ Революцион партиясининг 7 июнда Улан-Баторда очиладиган XVI съездига делегатлар сайланмоқда.

Партия конференциялари ишида Монголия Халқ Революцион партияси Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари қатнашмоқдалар.

Телетайп лентасидан

ХЕЛЬСИНКИ, 13 май. Жаҳон тинчлик кенгашининг бугун Будапештда очиладиган Ассамблеяси муносабати билан жаҳон тинчлик кенгашининг ахборот маркази жаҳон тинчлик кенгашининг 1970 йил июнидан тортиб, то 1971 йил мартигача бўлган давр ичидаги баёнотларини, шунингдек ўтган йил ноябрида Стокгольмда бўлиб ўтган конференциянинг иш якунлари ҳақидаги «Ҳинди-Хитойда тинчликка эришиш йўли» деган ҳужжатини алоҳида-алоҳида китобча қилиб нашр этди. Бу ҳужжатлар жаҳон тинчлик кенгашининг халқаро аҳвол актуал проблемалари хусусидаги позициясини ифодалайди.

Жаҳон тинчлик кенгаши нашр этаётган «Тинчлик курьери» бюллетенининг навбатдаги сони ҳам босмадан чиқди. Унда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежневнинг КПСС XXIV съездидаги докладида таклиф қилинган тинчлик программаси, шунингдек Америка агрессиясига қарши кураш олиб бораётган Ҳинди-Хитой халқларини тинчликсевар кучлар қўллаб-қувватлаётганлиги тўғрисидаги материаллар эълон қилинган.

ВАРШАВА, 13 май. Кеча Гданьскдаги медицина академиясининг доялик ва гинекология институтида Плушч-Гданбски шаҳрида истиқомат қилувчи Леокадия Рехтер беш бола туғди. Она ва чақалоқларнинг аҳволи яхши. Биринчи чақалоқнинг вазни 1780 грамм, бешинчи чақалоқнинг вазни эса 1460 грамм.

ТОКИО, 13 май. Япония ташқи савдо ва саноат министрлиги эълон қилган хабарга кўра, ўтган йил давомида мамлакатда реализация қилинмаган маҳсулот запаси 27,6 процент кўпайди. Министрликларнинг фикрича, омборларда касод бўлиб ётган молларнинг кўпайганлиги ўтган йил охирларида Японияда бошланган савдо-саноат соҳасидаги турғунликдан далолат беради.

ҚОҲИРА, 13 май. Бирлашган Араб Республикаси Яқин Шарқдаги аҳвол проблемалари юзасидан араб мамлакатлари раҳбарларининг юқори доирадаги кенгашида қатнашишга розилик билдирди, деб хабар беради «Ал жумҳурия» газетаси. Ҳозиргача тўққиз араб мамлакати шу кенгашда қатнашишга рози эканлигини айтди. Марокаш кенгаш чақириш ташаббускори бўлди.

Спорт

АССАЛОМ, СПАРТАКИАДА

Эртага Тошкентдаги Марказий «Пахтакор» стадионида Ўзбекистон XV спартакиадаси байроғи кўтарилади.

Республикамиз спорти ҳаётидаги бу йилги энг катта воқеа — Ўзбекистон XV спартакиадаси очилиши муносабати билан кеча матбуот конференцияси ўтказилди. Мусобақаларнинг бош судьяси Юрий Павлович Егоров мазкур спартакиадага қандай тайёргарлик кўрилганлиги, унинг финал мусобақалари ҳақида гапириб берди.

Шуни айтиш керакки, XV спартакиада олдингиларидан кенг программани ўз ичига олганлиги билан фарқ қилади. Бу сафар спортнинг 24 тури бўйича мусобақалар ўтади. 1936 йил 1 спартакиадада атиги 10 тур бўйича мусобақалар бўлганди. Самбочилар, велосипедчи-трекчилар, қўл тўпи ва елкан спорти вакиллари биринчи марта спартакиада чемпиони бўлиш учун курашадилар. Бу йил республика спартакиадаси бир вақтнинг ўзида областлар терма командалари ва кўнгилли спорт жамиятлари терма командалари учун ўтказилмоқда. Мусобақалар ўтадиган жойлар географияси ҳам анча кенгайди. Тошкентликлардан ташқари Бухоро, Самарқанд, Навоий, Чирчиқ, Андижон, Фарғона ва бошқа шаҳарларнинг спорт муҳлислари ҳам қизиқарли курашлар гувоҳи бўладилар.

Дастлабки маълумотларга қараганда спартакиаданинг бошланғич этапи стартларига 2 миллиондан ортиқ киши чиқди. 175 мингга яқин физкультурачи разряд нормативларини бажарди. Оммавий мусобақалар давомида 154 спортчи спорт мастери натижасини кўрсатди. Шу йил январь ойидан ҳозирга қадар 40 дан ортиқ йигит-қиз мана шу фахрли ном эгаси бўлди, 2667 киши мастерликка номзод ва биринчи разряд нормативларини бажарди. Ўзбекистоннинг 73 та рекорди ўрнатилди.

— XV спартакиаданинг тантанали очилиш маросими қандай ўтади.

Бу ажойиб спорт байрамига айланади. Эрталаб соат 10 дан шаҳар мактабларининг ўқувчилари район енгил атлетика эстафеталарида «Ёш куч» жамияти мукофоти учун қатнашадилар. Соат 12 да эса спорт клублари ва олий ўқув юртлари, ўрта махсус билим юртлари, саноат корхоналари ва муассасалар командалари иштирокида шаҳарнинг марказий кўчалари бўйлаб енгил атлетика эстафеталари бўлади.

Марказий спорт байрамида қатнашувчилар соат 16 да М. Горький номли паркда тўпланадилар. Соат 16 дан 45 минут ўтганда спортчиларнинг қўшма колоннаси Революция сквери атрофидан ўтиб В. И. Ленин номли майдонга келади. Бу ерда митинг бўлиб, спортчилар доҳий ҳайкали остига гулчамбарлар қўядилар. Спортчилар колонналари «Пахтакор» стадионига тизилгач, спартакиада тантанали равишда очилади. Гимнастика, акрабатика усталари, самбочилар, велопойгачилар, эстафетали югурувчилар ўз маҳоратларини намойиш қиладилар. Сўнгра майдонга «Политотдел» ва «Динамо» (Кировобод) командалари мамлакат биринчилиги мусобақасини ўтказиш учун тушадилар. Футболдан сўнг шаҳар кўчаларида тунги велопойга бўлади.

Ўзбекистон XV спартакиада мусобақалари спортчиларимизга СССР халқлари V спартакиадаси олдидан кучларни сўнгги бор синаб олиш имконини беради.

РЕПОРТАЖ

Оқ йўл, посбонлар

Рустам бу тонг одатдагидан барвақт уйғонди. Ҳовлига тушганида эндигина уфқ оқариб келаётганди. Майин шабада шўхлик қилиб гуллар атрини димоғига келтириб урди. Йигит жилдираб оқаётган ариқдан наридан-бери ювинган бўлиб, нонуштага ўтирди.

— Шошилмасангчи, хотиржам овқатлан, ҳали вақт эрта-ку.— деди онаси унинг хатти-ҳаракатини кузатаркан. — Ўртоқларинг келишига ҳам бирор соат бор.

Онанинг куйиб-пишиши Рустамга таъсир этмайди, қалбини тўлқинлатиб келаётган ҳис, туйғу тинчлик бермайди: жангчи бўлиш, қўлга қурол олиб, Ватанимиз ҳимоячилари сафида туришдек шарафли вазифага отланяпти-да.

Шу уй, шу хаёл билан Рустам қандай нонушта қилганини билмади. Сафар халталарини осиб эшикка чиққанида муюлишдаги тол остида бир тўп дўстлари гурунглашиб, уни кутиб туришарди. Биргалашиб йиғилиш пунктига йўл олишди.

Йигитлар белгиланган жойга етиб келишганда оркестр садолари, шўх кулгу, ҳазил-мутойиба авжига чиққан эди. Барчанинг чеҳрасида табассум.

Рустам Маърупов ҳам саф-саф бўлиб турган тенгдошлари қаторидан ўрин олди. Онаизорда. Ўғлига зимдан термуларкан, ўзича кўнглидан ўтказди. «Кечагина кўча чангитиб юрарди. Энди бўйи чўзилиб қолибди. Сафнинг олдига қўйишди-я. Рустамжонга ҳарбий кийим зап ярашса керак».

Шу пайт ҳовли чеккасига ўрнатилган минбарга кўкси орден ва медалларга тўла кишилар, ҳарбийлар бир-бир чиқиб кела бошладилар. Йиғилув пунктида митинг бошланди.

Армияга чақирилувчилар ҳарбий таълим кўрган аскарлардек ғоз туриб, республика ҳарбий комиссарининг табригига бир овоздан жавоб қайтардилар. Совет Иттифоқи гимни янгради. Сўнгра область ижроия комитети раисининг ўринбосари Йигитали Маматисаев тантанали митингни очиб, Ватан ўғлонларини қизғин табриклайди:

— Дўстлар, серқуёш республикамизнинг азиз фарзандлари, бугун Сиз ўз йигитлик бурчингизни адо этишга шайландингиз. Қудратли Совет Қуролли Кучлари сафида хизмат қилиш, муқаддас мамлакатимиз тупроғини душманлардан дахлсиз сақлаш учун бу ерда сизларга «Оқ йўл» тилаб келган ота-оналарингиз, ёру биродарларингизнинг тинч меҳнати, осуда турмушини қўриқлаш учун отланяпсиз. Қаерда, қайси қисмда хизмат қилманг «оқ олтин» ўлкасидан келган йигит деган мўътабар номга доғ туширманг. Ватан, партия ва ҳукуматимиз қўлингизга энг такомиллашган қурол топширади. Уларни кунг билан ўзлаштиринг, ҳарбий, сиёсий тайёргарликда, хулқ, одобда бошқаларга ўрнак кўрсатинг..

Минбарга запасдаги офицер, Улуғ Ватан уруши қатнашчиси, Янгийўл кондитер фабрикаси слесари Савелий Пупко кўтарилади. У йиғилиш пунктига тўпланган юзлаб ота-оналар номидан гапириб, ҳарбий хизматга отланган йигитларга наказлар беради.

Армияга чақирилувчи комсомол аъзоси Владимир Скубакнинг ҳаяжонли қалб сўзлари сафда турган тенгдошлари томонидан қизғин кутиб олинди.

— Ватанимизнинг қайси бурчагида хизмат қилмайлик, — дейди Скубак, — халқимиз наказини бекаму-кўст бажаришга, сиёсий ҳамда ҳарбий тайёргарлик аълочилари бўлишга, командирларимиз буйруғини сўзсиз бажариш, ота-боболаримизнинг жанговар анъаналарига содиқ бўлишга сўз берамиз.

Шундан сўнг республика ҳарбий комиссари генерал-майор Карим Каримов, область комсомол комитетидан Шавкат Миралимов ва бошқалар армияга отланган йигитларни қизғин табриклашди.

Митинг тугаб, йиғилганлар вокзал томон йўл оладилар. Яна карнай-сурнайлар, гитараларнинг шўх, ёқимли овозлари янграйди.

— Ой бориб, омон қайт, — оқ йўл тилайди Рустамни вагонга узатаркан онаси. — Ёдингда бўлсин, сен ҳақингда фақат «раҳмат» эшитайлик.

Я. САЛИМОВ.

Суратда: Республика ҳарбий комиссари, генерал-майор Каримов армияга чақирилувчиларни Совет Қуролли Кучлари сафига қўшилаётганликлари билан табрикламоқда. Пастдаги суратда старший сержант Тошқин Хонов йигитларга армия ҳаёти ҳақида ҳикоя қилиб бермоқда.

Автор фотолари.

ФАКУЛЬТЕТДА РАДИОЖУРНАЛ

Тошкент Давлат университети Шарқ факультетида яқинда иш бошлаган бу радиожурнал факультетдаги ибратли ишларнинг чинакам тарғиботчисига айланиб қолди. У ўзига хос эшиттиришлар программасига эга бўлиб, ҳозиргача «Тарих йилномасидан», «Ижодкор студентлар», «Дўстлигимиз қудрати» каби мавзуларда туркум эшиттиришлар уюштирилди.

Яқинда «Ёшликни куйлаймиз» деган адабий эшиттириш программасини тайёрлашга киришилди.

„НАЖИМ БОҚҚОЛ"

ФЕЛЬЕТОН

Магазин сотувчиси билан оддий боққол ўртасида қандай фарқ бор? Тили «татти» сўзига келишиб қолган гўдакка ҳам жавоби маълум бўлган бу савол билан мурожаат қилаётганимиз учун бизни маъзур тутасиз. Хўш, шундай экан, бу саволни беришга қандай сир даъват этди, деб сўрарсиз. Даъват этганда қандай, жуда ҳам ўрни келди, деб жавоб берамиз.

Ўтмишдан сизга маълумки, боққоллар бозорда ёки гузар бошида, олдига дастурхонини ёзиб, «Сақич кетди, нина кетди, кеп қолинг, ўлдирган симобнинг асили бизда» деб сайраб ўтиришар эди. Улардан ҳисоб олиб турадиган бирор жамият ёки правление ҳам бўлмаган. Шу боисдан улар сотган буюмларнинг баҳоси ҳам аниқ эмас эди. Фақат одамларни афтига, чолу-кампирларнинг келишига қараб, бирни ўнга сотиб келишаверган. Аммо бизнинг замонавий боққолимиз ўтмишдаги боққолларга ўхшаб «боши очиқ» эмас. Ҳисоб бериб турадиган ташкилот бор. Илгариги боққоллар дастурхон устини атрофдан ким нима олиб келса, ўша билан тўлдириб келишган. Йўқ, бизнинг боққолимиз атрофга кўз тикмайди, у молни бир жойдан — сельпо базасидан олади. Сотишга келганда ўша «отахон боққоллар»га меросхўр, уларнинг васиятини бажо келтириб, кўнгли истаган баҳода сотаверади. Шундай-ку, лекин бир сирли томони бор. Илгариги боққоллар молини кўз-кўз қилиб, дастурхон устига ёйиб ўтиришса, бизнинг боққол негадир парда орқасида туриб, чўнтагингиздаги пулни айтиб берадиган фолбинга ўхшаб, бир парда девор орқасидан савдо қилади.

Девор орқасида туриб савдо қиладиган бу боққолнинг ким ва қаердалигини билишга қизиқаётган бўлсангиз керак. У киши Пискент район, Кўрпасой қишлоғидаги Кеповчи сельпосига қарашли магазинда ишлайди. Исми ҳам жисмига хос, Нажмиддин, фамилияси Бердимуродов. Биз ҳам тажрибасига мослаб, уни «Нажим боққол» деб қўя қолдик. «Нажим боққол» сельпо ҳисобида «магазинчи» деб юритилса ҳам аслида уйидан товуқнинг катагидек жойни ажратиб, кўчага туянинг кўзидек тешик очиб қўйибди.

Борди-ю, сизга бирор нарса керак бўлса, турмушга чиқаётган қиз розилигини сўраётган домладек, туйнукка қулоғингизни тутиб, истаган нарсангизни уч карра қайта сўрайсиз.

— «Сухой вино»дан борми?

— Бўлганда қандай, қанча керак?—туйнукдан ингичка товуш эшитилади.

— Икки донасини беринг, қанча бўлади?

Сиз чўнтак ковлаётганингизда ҳалиги овоз қайта қулоққа чалинади.

— 1 сўм 50 тийин бўлади.

— Ие, бу қанақаси? Сухой вино янглишмасам 97 тийин турар эди, шекилли.

Шунда у кўзининг косасини туйнукка тўғрилаб, сизга илжаяди.

— Акаси, сизнингча «шекилли» бўлса, бизнингча 1 сўм 50 тийин бўлади.

— Тушунолмай қолдим. Нега энди тўқсон етти тийинлик вино бир сўм эллик тийин бўлар экан?

— Гапни чўзмай олаверинг, ярим соатдан кейин келганингизда икки сўм тўлардингиз.

—Қизиқ, нега энди ярим соатдан кейин икки сўм тўлар эканман?

— Бизда қоида шунақа, акаси, осмонда кун бўлса бир ярим сўм, кун ботиши билан икки сўм бўлади. Толеҳингизга ҳали кун жойида турибди. Тезроқ пулни чиқара қолинг. Бўлмаса, нақ икки сўмга илинасиз.

— Тавба, бу ер магазинми ёки боққол дўконими? Боққолчилик бувамнинг замонида йўқолиб кетганку, ахир!

— Э, ука, бувангизнинг замонидаги боққол бошқа эди, биз планли боққоллардан миз.

Кўрпасой қишлоғида ном чиқарган бу юлғич ҳозирча, ҳавонинг тафтига, одамнинг афтига қараб, жиғилдони кўтарганча нарх қўйиб сотаверсин-сиз унинг қисқача таржимаи ҳоли билан танишинг.

Бир вақтлари савдога суқилиб кириб олган «Нажим боққол» халқ нонини туя қилганлиги учун оташкурак билан қисиб, бу системадан олиб ташланган эди. Йўқ, ўрганган кўнгли, унга тинчлик бермади. Савдодан умидини узолмади. Ётса ҳам, турса ҳам тошни сиқиб, сувини олиш пайида бўлди. Бу борада неча-неча йиллардан бери машқ қилавериб, тошнинг сувини ичолмаган цирк полвонлари-ю, кўзбўямачилари унинг олдида «тан беришди».

Буни қарангки, Нажим Бердимуродовнинг орқасидан тош отиб қувлаб қолган Пискент сельпосининг раҳбарлари унинг санъатига маҳлиё бўлиб, яна икки қўллаб таъзим билан кутиб олишди. Нажим Бердимуродов Кўрпасой қишлоғида яна «атторчилик» дастурхонини ёзиб, бозорини қизитаверди. Дўкон сельпоники, бу ерга келган озиқовқат ёки саноат молларига нарх қўйиш Нажим боққолнинг ихтиёрида. Қайси молни қайси баҳода сотгиси келса, жиғилдони нимани кўтарса, шу баҳога сотади.

— Ундан борми?—сўрайди харидор.

— Уй? Э, пул бўлса, тунда келсангиз ҳам топиб берамиз.

— Шунақами? Яшанг беш кило тортинг-чи.

— Беш кило, э ўлманг, кило-лаб... нима мен сизга аптекачиманми, олганга ярашур қопи билан олинг-да. Ўзи ҳам арзон. Йигирма уч сўм берсангиз, йил бўйи уйингизда хамир.

— Жуда ҳам ошириб юбордингиз-ку, наҳотки ўн олти сўм йигирма тийинлик унга шунча нарх қўйсангиз?

— Ҳа майли, сиз ўзимизникисиз, йигирма икки сўм беринг.

Ана шунақа, ҳар дўкончининг ўз тартиб-қоидаси бўлганидек, Нажим боққолнинг ҳам ўз қоидаси бор. У чаканалаб ўтиришни ёқтирмайди. Ана шунинг учун шу қишлоқда яшовчи Ю. Мирзаноров, Т. Бойнаев исмли кишиларга 16 сўм 20 тийинлик иккинчи сорт уннинг ҳар қопини 21 сўмдан, Т. Мамаюсупов, Р. Рисқулов, Т. Қодиров, Б. Жониқуловларга эса ҳар қопини 19 сўмдан пуллади.

Яқинда область давлат савдо инспекцияси ходимлари нафси тобора ғовлаб бораётган «магазин мудири» Нажим Бердимуродовнинг жиғилдонини «пломбалаб» қайтишган эди. Лекин уларнинг бу танбеҳи сельпо раҳбарларига кор қилмаганга ўхшайди. Улар номига «Н. Бердимуродов ишдан бўшатилди», мазмунидаги 150-сонлик қарорга қўл қўйишди-ю, лекин уни ўтказгани жой топмай, ҳамон ўз паноҳларида олиб юришибди.

Нажим боққол номи билан шуҳрат қозонган Н. Бердимуродов ҳозир биратўла магазин вивескасини олиб қўйиб, правление раҳбарларидан «Бердимуродовга қарашли боққолчилик дўкони» деган вивеска буюртириб беришларини пинҳона талаб қилиб юрган эмиш.

Ажаб эмас, правление раҳбарлари ҳимматлари жўшиб, унинг бу истагини ҳам қондиришса.

А. ШАЙХОВ,

А. ТЎЛАГАНХЎЖАЕВ.

ЯҚИНДА Қўқон драма театрида Озарбайжон ёзувчиси Шихали Қурбоновнинг янги «Сенсиз яшолмайман» пьесаси саҳналаштирилди. Бу пьесани Тошкент Давлат театр ва рассомчилик институтининг дипломанти Нодир Қўлдошев саҳнага қўйди. Суратда: шу спектаклдан бир кўриниш.

Б. Гадойбоев фотоси.

САПЁРЛАР ЖАСОРАТИ

Бу уй қаршисида болалар музика мактаби, унинг ёнида заводнинг улкан корпуслари, сал нарироқда нон заводи жойлашган. Ҳовлидаги дарвоза болалар учун футбол дарвозаси вазифасини ўтайди. Кечқурунлари бу ерга кампирлар йиғилиб гурунглашиб ўтиришади.

Ростов-Дон шаҳрининг иккинчи Комсомольск кўчасидаги бу сершовқин жой уч кун жимжит бўлиб қолди. Шу атрофдаги хонадонларда яшовчилар, корхона ишчилари ва бўлажак музикачилар катта ташвиш билан вақтни ўтказишди. Бу ерда саперлар тўла хўжайинлик қилишди.

Улар дарвоза остида Улуғ Ватан уруши йилларидан бери сақланиб келаётган авиация бомбасини топишди. Уч метрликдаги бомбаларни бошқа ерга ташиб кетиш мумкин эмас эди. Бомбаларга соат механизми ўрнатилганлиги учун портлаб кетиши мумкин эди. Уни шу ернинг ўзида зарарсизлантириш лозим эди.

Бу ишга лейтенант И. Хлебутин, сержантлар З. Кулиев, Ш. Таншов, оддий саперлар Р. Магомедов, А. Дьяков, В. Худа ва Ю. Матислар жалб этилди. Операцияга полковник П. Рюмин ҳамда старший лейтенант В. Давиденковлар бошчилик қилишди. Саперлар бомбани эҳтиётлик билан қазиб олиб, қуруқ буғ ёрдамида портлагич моддасини эритишди. Шу йўл билан ҳамма бомбалар зарарсизлантирилди. Бир неча минутдан кейин кўчадаги ҳаёт ўз изига тушди. Б. Давиденковнинг хизмат рўйхатида яна битта 33 минг 204-зарарсизлантирилган бомба пайдо бўлди.

ҲАР ТЎҒРИДА

ОВ МИЛТИҚЛИ ГАНГСТЕРЛАР

Яқинда Лондон шаҳри чеккасида куппа-кундуз куни бир неча безори ниқоб кийиб олиб, пул олиб кетаётган бронлашган фургонга ҳужум қилди. Рейтер агентлигининг хабар беришича, ўғрилар ов милтиғи билан қуролланишган экан. Фургон қисқа муддатга тўхтаганлигидан фойдаланган гангстерлар шоферга қурол ўхталиб уни орқа эшикни очишга мажбур этишган. «Овчилар» машина ичига кириб қоровуллар қаршилигини бартараф этишган ва пул солинган қопларни олиб ғойиб бўлишган.

Безорилар бу сафар бир ярим миллион долларни ўмариб кетишди. Тўғри, машинада яна 50 минг доллар пул қолди. Гангстерлар бу пуллар танга пул бўлганлиги учун қочиш лозим бўлиб қолганда оғирлик қилишини ҳисобга олиб унга тегишмаган.

АВТОГРАФ ИШҚИБОЗИ

Польшадаги Еленя Гура шаҳридаги фабрикаларнинг бирида ишловчи Эдвард Курц 10 йил мобайнида мингдан зиёд автограф тўплашга муваффақ бўлди. Унинг бой коллекциясида космонавтлар, сиёсий арбоблар, олимлар ёзувчилар, артистлар, спортчилар, ҳатто... қироллар имзолари бор.

Ноёб автографлар орасида Ю. Гагарин портрети (космонавт имзоси билан), француз рассоми Жан Эфельнинг расмлари. Кукриниксиларнинг карикатуралари, Англия олими ва жамоат арбоби Бертран Расселнинг хати бор.

Эдвард Курц планетанинг жуда узоқ бурчакларидаги кишилар билан ҳам хат олишиб туради. Тўғри, у ҳар бир хатига ҳамиша жавоб ола бермайди, лекин кўпчилик Польша ишчисининг уй музейидаги бой экспонатларига ўз улушини қўшиш учун вақт топа олади.

МАКТАБДА В. И. ЛЕНИНГА ҲАЙКАЛ

Оққўрғон районидаги «Заветы Ильича» номли мактаб ҳовлисида В. И. Ленинга ҳайкал ўрнатилди.

Ҳайкалнинг очилиш маросимида мактаб ўқувчилари ҳамда «Ленинград» колхозининг меҳнаткашлари ҳозир бўлдилар.

Ҳайкалга ёпиғлиқ оқ сурп туширилгач В. И. Лениннинг лентага ёзилган нутқи қўйиб эшиттирилди.

А. МАЪДИЕВ.

АНГРЕН ХАБАРЛАРИ

ОМОНАТ ДАФТАРЧАЛАРДА — 15 МИЛЛИОН СЎМ

В. И. Ленин проспектидаги кўпквартирали бинонинг биринчи қаватида биринчи разрядли омонат касса ишга тушди. Шу билан шаҳарда уларнинг сони 27 тага етди. Омонат касса хизматидан 28 минг киши фойдаланмоқда. Ангренликларнинг кассалардаги жамғармаси 15 миллион сўмдан ошади.

ЯНГИ УЙ-ЖОЙЛАР

Яқинда 86 квартирали иккита турар-жой биноси фойдаланишга топширилди. Уларда шахтёрлар, энергетиклар, транспортчилар истиқомат қилишмоқда. Ангренликлар тўққизинчи беш йилликда 250 минг квадрат метр янги турар-жой майдонига эга бўладилар. Бу аввалги беш йилликдагидан 60 минг квадрат метр кўп, демакдир.

Ф. ПЕТРОВ.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

9.55 — **Кўрсатувлар программаси.**

Ўзбек тилида: 10.00 — **Болалар** учун. **«Санъат ғунчалари».**

10.55 дан — **Москва кўрсатади.**

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

16.55 — **Кўрсатувлар программаси.**

Рус тилида: 17.00 — **Болалар** учун **мультфильм**, 17.20 — **«Ахборот»** информацион программаси.

Ўзбек тилида: 17.30 — **«Ёшлик»** студияси кўрсатади. **«Ғазалхон ёшлигим»**, 18.30 — **«Ахборот»** информацион программаси, 18.45— **«Эстрада шинавандалари, сизлар учун»**. 19.25 — **Кўрсатувлар программаси.**

19.30 дан — **Москва кўрсатади.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ
ЎҚУВ КЎРСАТУВЛАРИ ПРОГРАММАСИ

11.00 — **Ота-оналар учун консультация** (ўзбек тилида).

СИРТДАН ЎҚИЁТГАН СТУДЕНТЛАР УЧУН

11.30 — **Француз тилидан 27 машғулот**, 12.00 — **«Техника электроникаси»** (ўзбек тилида), 12.30 — **Олий математика** (ўзбек тилида), 13.30 — **Олий математика** (рус тилида), 14.30 — **Ўқитувчилар учун консультация** (ўзбек тилида).

15.00 дан — **Москва кўрсатади.**

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 19.30 — **«Мўъжизалар маскани»** (цирк программаси), 20.10 — **Ўзбекистон XV спартакиадасининг кундалиги**, 20.35 — **«Яхши кайфият»** (реклама), 20.55 — **Ялла ва рақслар**, 21.35 — **«Узукдаги сув париси»** (бадиий фильмнинг 2-серияси).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

18.50 дан — **Душанба кўрсатади.**

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 15/V да **Оққуш кўли**, 16/V да **Семурғ** (кундузи), **Риголетто** (кечқурун).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 15/V да **Йўлчи юлдуз**, 16/V да **Афсона яратган қиз** (кундузи), **Шоҳ Эдип** (кечқурун).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 15/V да **Хотинимнинг эри**, 16/V да **Менинг жаннатим** (кундузи), **Севишганлар ҳиёбони** (кечқурун).

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Директор (2 серия) — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 12, 3, кеч 6 ва 9 да).

Соқов ва севги (кундуз соат 11, 1, кеч 8.45 минутда), **Гул ва тош** (ўзбек тилида), кундуз соат 3, кеч 6 да) — «КЎКЧА»

Салют, Мария! — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 12, 2.30, кеч 6.30 минут ва 9 да), «СПУТНИК» (кундуз соат 4, 5 кеч 8 да).

Кумуш карнайлар — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10, кундуз 3.5 да).

Ҳамроз (2 серия) — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Том Жонс — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Денгиз қўшиғи — «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун).

Кунгабоқар — «ЧАЙКА» (жуфт соатларда), «МОСКВА» (тоқ соатларда). «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Қочиш (2 серия) — «ЧАЙКА» (кеч соат 8 ярмида).

Йўлбарс кўрфази — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (тоқ соатларда).

ЁЗГИ БИНОДА

(Кеч соат 8.50 ва 10.30 минутларда бошланади)

Кунгабоқар — «ФЕСТИВАЛЬ».

Винетту— апачлар йўлбошчиси — «ХИВА».

Денгиз қўшиғи — ТЕЛЬМАН номли.

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА
15, 16 МАЙ КЕЧ СОАТ 8 ДА

КОНЦЕРТ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Ўзбекистон ССР халқ артистлари: ҚУНДУЗ МИРКАРИМОВА, МУХАММАДЖОН МИРЗАЕВ;

Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган артист ВИЛОЯТ ОҚИЛОВА.

Солистлар: Неъматжон ҚУЛАБДУЛЛАЕВ, Алижон ҲАСАНОВ, Гулшод ОТАБОЕВА, Дадахон ҲАСАНОВ, Анвар РУСТАМОВ, Дилором ҚАЮМОВА, Назира ШЕРАЛИЕВА, Қизлархон ДУСТМУҲАМЕДОВА.

ЎЗБЕК АШУЛА ВА РАҚС «ШОДЛИК» АНСАМБЛИ

Ансамблнинг бадиий раҳбари — Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган артист Ҳаким НИШОНОВ.

Программани — Уткир СИДДИҚОВ олиб боради.

Билетлар концерт зали кассасида кундуз соат 2 дан сотилади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри.

Р — 02523 № А—1749. ИНДЕКС— 64697.